

Kommunpolitiskt program 2026-2030

Introduktion

Välkommen till Miljöpartiet i Stockholms stads kommunpolitiska program. Det här är en övergripande sammanställning av de förslag och den politiska inriktning som vi vill förverkliga under mandatperioden 2026-2030.

Innehållet i det kommunpolitiska programmet beslutades av föreningens medlemmar under hösten 2025. Inför kommunvalet 2026 preciseras delar av programmet ytterligare i Miljöpartiet i Stockholms stads valmanifest.

Innehållsförteckning

1 Miljö och klimat	4
1.1 Kraftigt minskade utsläpp	4
1.2 Återvinning och återbruk	4
1.3 Natur och grönska	5
1.4 Giffri miljö, rent vatten och frisk luft	6
1.5 Mat, måltider och odling	6
2 Trafik och stadsmiljö	8
2.1 Gator, kajer och torg	8
2.2 Cykling	8
2.3 Kollektivtrafik	9
2.4 Minskad biltrafik	9
3 Bostad och stadsutveckling	11
3.1 Nya bostäder	11
3.2 Hållbart byggande	12
3.3 Grön boendemiljö	13
3.4 Trygga offentliga platser	13
4 Barn och unga	14
4.1 Lika uppväxtvillkor	14
4.2 En barnvänlig stad	15
4.3 Skola, fritidshem och fritidsklubbar	15
4.4 Förskola	16
4.5 Elevhälsa och sociala insatser	16
4.6 Särskilt stöd i skola och förskola	17
4.7 En hållbar skola och förskola	17
4.8 Värdegrundsarbete i skola och förskola	18
4.9 Skol- och förskolemiljöer	18
4.10 Språk och modersmål	18
4.11 Fritidsgårdar och parklekar	19
5 Sociala insatser	20
5.1 Ekonomisk utsatthet	20
5.2 Kriminalitet	20
5.3 Hemlöshet	21
5.4 Missbruk och psykisk ohälsa	22
5.5 Våld och förtryck	22

5.6 Nyanlända stockholmare	23
5.7 Social sammanhållning	23
6 Mänskliga rättigheter och demokrati	25
6.1 Demokrati	25
6.2 Mänskliga rättigheter	25
6.3 Jämställdhet	26
6.4 Diskriminering och rasism	26
6.5 Nationella minoriteter och urfolk	29
6.6 HBTQI-personer	27
6.7 Personer med funktionsnedsättningar	27
7 Arbetsmarknad och företagande	28
7.1 En inkluderande arbetsmarknad	28
7.2 Vuxenutbildning	29
7.3 Företagande	29
7.4 Staden som arbetsgivare	30
7.5 Digitalisering och AI	30
8 Äldre	31
8.1 En stad för äldre	31
8.2 Äldreomsorg	31
8.3 Äldreboenden och seniorbostäder	32
8.4 Hemtjänst	33
9 Föreningsliv och civilsamhälle	34
9.1 Föreningsliv för fler	34
9.2 Samverkan med civilsamhället	34
10 Kultur	35
10.1 Villkor för kulturarbetare	35
10.2 En levande kulturstad	35
10.3 Kultur för barn och unga	36
10.4 Bibliotek och folkbildning	36
11 Idrott och friluftsliv	37
11.1 Fler idrottsytor	37
11.2 Jämlik idrott	47
11.3 Idrott som folkrörelse	38
11.4 Friluftsliv	38

1 Miljö och klimat

Stockholm står inför betydande utmaningar i en tid av global miljö- och klimatkris. Stigande temperaturer, extrema väderförhållanden och förlust av biologisk mångfald är påtagliga hot som vi redan idag ser effekten av. Städer har en nyckelroll i att driva på omställningen till ett hållbart samhälle. Stockholm ska vara ett internationellt föredöme.

1.1 Kraftigt minskade utsläpp

Världens länder har i Parisavtalet enats om att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader. Nu behöver utsläppen minska snabbare. Miljöpartiet vill göra Stockholm till en klimatpositiv stad senast 2030 och en fossilfri stad 2040. Det kräver miljardinvesteringar i miljön och klimatet.

Vi vill kraftigt öka antalet solceller på tak och fasader och investera i vindkraft i Stockholmsregionen. Solceller ska bli standard på alla nya byggnader och befintliga fastigheter ska förses med solceller i mycket snabbare takt. Vi säger nej till ny kärnkraft, i Stockholm såväl som i övriga Sverige.

Miljöpartiet har lyckats minska användningen av diesel och oljor i stadens fjärrvärmeproduktion till cirka en procent. Senast 2028 vill vi fasa ut dessa bränslen helt från fjärrvärmesystemen. Ingen fossil plast som går att återvinna ska förbrännas i värmeverken. Vi ska fortsätta energieffektivisera Stockholm och ställa om till en cirkulär byggprocess där mer material återanvänds och byggavfall minimeras.

En klimatpositiv stad binder mer koldioxid än den släpper ut. Miljöpartiet vill skapa fler kolsänkor i Stockholm genom naturbaserade lösningar och teknisk innovation, såsom trädplantering, produktion av biokol och återskapande av våtmarker. Befintliga kolsänkor i staden ska skyddas.

Miljöpartiet vill halvera stadens och stockholmarnas konsumtionsbaserade utsläpp till 2030. Vi vill göra det lättare att leva utsläppsfritt i Stockholm och ställa striktare miljö- och klimatkrav i stadens upphandlingar, med särskilt fokus på bygg- och anläggningssektorn.

Miljöpartiet kämpar för klimaträttvisa. Sverige är ett rikt land med stora historiska utsläpp. Det gör att vi globalt sett har ett större ansvar för att snabbt minska klimatutsläppen. Den gröna omställningen behöver också vara rättvis lokalt. De som orsakar störst klimatpåverkan måste minska sina utsläpp mest. Sårbara grupper som barn och äldre ska särskilt skyddas mot klimatförändringarnas effekter.

1.2 Återvinning och återbruk

Miljöpartiet vill att Stockholm ska bli en cirkulär stad, där alla resurser betraktas som värdefulla och kommer till nytta genom hela sin livscykel. Avfall ska minimeras och återanvändning och återvinning maximeras. Vi behöver gå från ett slit-och-släng-samhälle till en cirkulär ekonomi. Det ska alltid vara lättare att återanvända, låna och laga istället för att köpa nytt. Genom att främja delningsekonomi, återbruk, reparationer och långvarig användning av produkter kan vi skapa en stad med lägre miljö- och klimatpåverkan.

Vi vill att det ska gå att låna och hyra fler saker genom att göra verktygsbibliotek, fritidsbibliotek, cykelpooler och andra former av delningstjänster lättillgängliga i hela staden. Det ska finnas god tillgång till återvinningsstationer och återbruk, som kan nås med cykel och kollektivtrafik. Vi vill ha fler pop-up-återbruk och tätare turer på Returrundan, som åker runt i Stockholm och tar emot grovavfall, textilier, farligt avfall och föremål som kan återanvändas. Det behöver bli lättare att lämna in textilier lokalt i hela Stockholm. Ingen ska behöva använda bil för att kunna ta sitt miljö- och klimatansvar.

1.3 Natur och grönska

Stockholm ska vara en stad där naturen skyddas och utvidgas. Därför vill vi inrätta nya naturreservat och fler biotopskyddsområden. För att stärka ekosystemen ska stadens gröna kilar och spridningssamband för djur och växter bevaras och vårdas. Vi vill förbättra naturvärdena i stadens parker genom en större variation av träd, buskar och övriga växter. Ur miljösynpunkt prioriteras användandet av perenner framför ettåriga växter. Där det är möjligt används träd och buskar som ger frukt och bär. För att främja den biologiska mångfalden vill vi värna stadens koloniträdgårdar samt omvandla vägkanter och outnyttjade gräsplättar till blomsterrika ängar som blir livsmiljöer för pollinerande arter, såsom fjärilar och bin. Vi vill låta betande får och kor ta hand om fler gröna ytor. Belysningen i staden ska designas för att minimera ljusföroreningar för djur och växter, samtidigt som den skapar trygghet för stockholmarna.

Träd sänker temperaturen vid värmeböljor, förbättrar luftkvaliteten, minskar buller, skyddar mot översvämningar och gör stadsmiljön mer inbjudande. Därför vill vi plantera en stor mängd nya träd i hela staden. På kajer, torg och parkeringsplatser, längs vägkanter och i rondeller vill vi riva upp asfalten, plantera växter och skapa mikroparker och urbana miniskogar. Dessutom vill vi se många fler gröna väggar och tak. För att minska behovet av långväga transporter av träd och grönska vill vi att Stockholm ska få tillbaka en lokal plantskola, där växter och träd av hög kvalitet kan odlas fram i närområdet.

Våtmarker och annan värdefull natur ska återställas genom så kallad naturrestaurering. Redan existerande våtmarker ska skyddas. Vi vill att ideella organisationer och medborgare ska ges möjligheter att engagera sig i vården och skötseln av den stadsnära naturen. Skötseln av parker och natur ska vara fossilfri. Vi vill värna djur- och naturlivet vid Stockholms vattendrag och säkerställa att invånarna har rätt att strosa längs våra fjärdar, bäckar och sjöar. Därför arbetar vi för att bevara ett starkt strandskydd. Stockholms stränder ska vara till för alla.

Klimatförändringarna innebär stora risker, inte minst i form av häftigare regn och värmeböljor. Miljöpartiet vill klimatanpassa Stockholm för att möta dessa utmaningar. Fler träd, mindre asfalt, grönare tak och nya regnparker som absorberar vatten skapar inte bara en härligare stad för människor och djur, utan skyddar oss också bättre mot klimatkrisens konsekvenser genom att minska översvämningriskerna och sänka temperaturen.

1.4 Giftfri miljö, rent vatten och frisk luft

Miljöpartiet vill skapa en hälsosam och hållbar framtid för Stockholm genom att säkerställa en giftfri miljö, god vattenkvalitet och frisk luft. Skadliga kemikalier ska fasas ut, särskilt i verksamheter och på platser där barn och andra känsliga grupper

ofta vistas. Vid stadens inköp och upphandlingar ska skadliga ämnen kraftigt minskas. Produkter som vi vet innehåller miljö- eller hälsofarliga ämnen, såsom PFAS, ftalater och bisfenoler, ska inte köpas in. Sanering av förorenade områden både på land och i vatten ska snabbas på och nya metoder, som växtsanering, ska testas och vidareutvecklas.

Miljöpartiet vill genomföra de åtgärder som krävs för att uppnå god vattenstatus i Stockholms vattendrag. Stadens sjöar och vattendrag ska rensas från skräp och övriga föroreningar. Regnvatten och smältvatten från snö ska renas innan det rinner ner i vattendrag.

Alla invånare ska ha tillgång till rent och säkert dricksvatten. För att ta bort föroreningar som inte går att rena idag vill vi ta hjälp av ny innovativ teknik. Vi vill utveckla nya metoder för att rena avloppsvatten från mikroföroreningar som läkemedelsrester och mikroplaster. Dessutom vill vi underlätta för stockholmarna att minska sin vattenförbrukning genom digitala och pedagogiska lösningar för vattenbesparing.

Badvattenkvaliteten ska vara god överallt i staden så att fler kan njuta av Stockholms fantastiska badmöjligheter. Stockholms befintliga badplatser ska utformas för att minska nedskräpning och förebygga föroreningar från gäss och andra fåglar.

Miljöpartiet vill förbättra luftkvaliteten i staden med målet att ingen ska drabbas av luftrörsbesvär eller dö i förtid som en följd av luftföroreningar. Stockholm ska uppfylla WHO:s riktlinjer för luftkvalitet. Vi vill nå dit genom att minska utsläppen från fordon och deras slitage av asfalt. Därför vill vi införa dubbdäcksförbud på fler gator och utöka miljözon klass tre, som portar renodlade bensin- och dieslbilar. Vi vill också att det genom förändringar på nationell nivå ska bli lagligt för Stockholms stad att begränsa utsläppen från fossildrivna mopeder.

1.5 Mat, måltider och odling

Mat och måltider har en omfattande miljö- och klimatpåverkan och Stockholms stad har ett stort ansvar för att minska miljöbelastningen från de måltider som serveras i stadens verksamheter. Därför är ett aktivt arbete för ett förändrat matsystem en viktig prioritering för oss. Miljöpartiet vill att Stockholms matkultur ska fokusera på hållbarhet, med ekologiska och lokalproducerade alternativ som standard.

Det behöver bli enklare att odla grönsaker, kryddväxter och blommor på stadens mark. Vi vill etablera fler gemenskapsodlingar och så kallade matskogar där invånare kan delta i matproduktion genom odling av växter, buskar och träd som ger nötter, bär, frukt och sallad. Koloniträdgårdarna i Stockholm ska värnas, utvecklas och bli fler. Barn och unga ska involveras i stadsodling genom utbildningsprogram i skolor och sommarjobb.

Vi vill att Stockholms stad ska stärka sina upphandlingskrav för livsmedel. Den mat som barn och äldre serveras i stadens verksamheter ska vara näringsrik, god och ekologisk. Den ska vara mer närproducerad, baserad på svenska råvaror och ha en större andel vegetabilier. Vi vill sänka utsläppen från stadens livsmedel och bidra till mer hållbar mark- och vattenanvändning. Den mest effektiva åtgärden för att minska miljö- och klimatpåverkan från maten som serveras är att minska betydligt på animaliskt protein och ersätta det med växtbaserat protein. Därför vill

vi att Stockholms stad genomför ett så kallat proteinskifte. Vidare är det viktigt att andelen ekologisk mat är mycket hög för att gynna den biologiska mångfalden och för att inte utsätta barn för rester av bekämpningsmedel.

Miljöpartiet vill att Stockholm ska ställa hårda krav på djurskydd. Till exempel anser vi att Stockholms stad inte ska köpa in kött från så kallade turbokyklingar. Staden ska inte heller köpa in livsmedel från mjölkkor som tvingas vara inomhus året runt. Matens klimatbelastning ska minskas kraftigt för att nå Världsnaturfonden WWF:s One Planet Plate-nivå om max 0,5 kg koldioxidekvivalenter i utsläpp per måltid. Vi vill också minska matsvinnet i stadens verksamheter rejält, genom systematiskt arbete och utbildning av skolpersonal och kökspersonal i äldreomsorgen.

Det råder stora skillnader i hur långt Stockholms stads olika förvaltningar har kommit i arbetet med att minska matens klimatbelastning, minska matsvinnet och nå höga nivåer av ekologiska livsmedel. Därtill finns stora skillnader mellan olika skolor, förskolor och äldreboenden inom en och samma förvaltning. Vi vill därför att Stockholms stad ska stärka sitt arbete med kunskapshöjande insatser till berörd personal. De enheter som har nått goda resultat ska lyftas fram som goda exempel och inspirera andra enheter som inte har kommit lika långt. Fler nätverk för spridning av kunskap och erfarenheter ska också skapas. För Miljöpartiet är det självklart att de livsmedel som serveras på stadens interna möten, konferenser och evenemang ska klara samma höga krav som de livsmedel som serveras i stadens verksamheter.

Ett förändrat klimat och en orolig omvärld ställer krav på en mer motståndskraftig matförsörjning. Det är en viktig del av den civila beredskapen. Miljöpartiet vill stärka den lokala livsmedelsproduktionen, minska Stockholms beroende av import och öka självförsörjningsgraden. Det vill vi bland annat göra genom tydligt ställda miljö- och klimatkrav och genom att efterfråga så kallade kulturgrödor, det vill säga äldre sorters svenska grödor. Vi vill också utveckla krav i upphandlingar för att styra mot mer närodlad mat och bredare utbud av leverantörer. Att upphandla mat från lokala bönder och matproducenter har fördelar för både klimatet och stadens livsmedelsberedskap.

Hästa gård på Järvafältet är Stockholms stads enda aktiva jordbruk, med odling och djurhållning. Det vill vi värna och utveckla med kaféverksamhet och utbildningar i hållbar matproduktion. Vi vill också öka kunskapen om odling generellt hos alla stockholmare, för att stärka den civila beredskapen.

2 Trafik och stadsmiljö

Trafiken står för en betydande del av Stockholms utsläpp. För att nå klimatmålen om en fossilfri stad 2040 måste vi minska bilberoendet och öka andelen fossilfria transporter. Genom att underlätta för fler att gå, cykla och resa kollektivt kan biltrafiken minska, vilket också leder till bättre luftkvalitet, minskat buller och skapar en mer attraktiv stad.

2.1 Gator, kajer och torg

Vi vill att Stockholm ska vara en stad som lockar till promenader. Med bredare trottoarer, fler övergångsställen, sittbänkar, träd och tillgänglighetsåtgärder vill vi skapa en grön promenadstad för alla. Genom fler permanenta gågator och fler sommar- och vintergånggator gör vi staden levande året runt.

Kajer och vattennära områden ska göras mer trivsamma och levande. Vi vill underlätta för uteserveringar, torghandel, loppisar, stadsodling och food trucks och bland annat placera dessa under undanskymda broar och på tidigare parkeringsplatser. Det ska även finnas platser för vila och rekreation utan krav på konsumtion.

Miljöpartiet vill rusta upp och skapa levande, grönskande och trygga torg med sociala och tillgängliga möbler. Det uppmuntrar till samtal och gemenskap. Stockholms stad ska motverka användningen av exkluderande design och arkitektur. Gator, kajer och torg ska vara välstädade och försedda med tillräckligt många papperskorgar, för att minska risken för nedskräpning och bidra till en mer inbjudande stadsmiljö.

2.2 Cykling

Miljöpartiet vill göra Stockholm till Europas främsta cykelstad. Genom att bygga fler och bredare cykelvägar över hela staden vill vi göra det säkert och tryggt för alla som vill cykla, oavsett ålder. Det ska vara lätt att cykla till skolan, arbetet, idrottsplatsen, naturreservatet eller badstranden. För att hjälpa barn och vuxna att lära sig cykla eller förbättra sin cykling vill vi erbjuda cykelskolor för alla åldrar.

Cykling är bra för hälsan, orsakar inga utsläpp och bidrar till en trevligare stadsmiljö. Miljöpartiet vill främja cykelåtgärder i befintliga och nya byggnader. För att göra det lättare att välja bort bilen vill vi satsa på lastcyklar genom fler säkra lastcykelparkeringar och lastcykelpooler. Vi vill bygga fler cykelparkeringar och cykelgarage vid kollektivtrafikens knutpunkter samt vid idrottsanläggningar och skolor. Stockholm ska ha god tillgång på hyrcyklar och elsparkcyklar med välordnade parkeringar. Vi vill skapa fler cykelkök, som är en form av gör-det-själv-verkstäder där invånare snabbt och enkelt kan reparera cykeln.

Stockholm ska ha en sammanhängande cykelinfrastruktur som erbjuder väl tilltagna cykelvägar av hög kvalitet året runt. Miljöpartiet vill utveckla cykeljouren som bevakar stadens gång- och cykelbanor och snabbt kan rapportera och åtgärda problem. Vi ska uppmuntra vintercykling genom bättre snöröjning.

Miljöpartiet vill skapa ett mer pedagogiskt cykelnät, med färgkodade cykelstråk i stil med tunnelbanans linjer och tydligare skyltning för cyklister. Stockholms stad ska använda en mångfald av verktyg för att underlätta för cyklister, såsom cykling mot enkelriktat, allgrönt för cyklister, grön våg och högersväng mot rött. På gator där cyklister och bilister behöver samsas vill vi bygga fler cykelgator där bilisterna får köra på cyklisternas villkor.

Genom att öka ytorna för gående och cyklister på bekostnad av bilen minskar vi konflikterna i trafiken och ökar tryggheten för oskyddade trafikanter. Fordonshinder och terrordskydd ska utformas för att passa in i omgivningen och så långt det är möjligt placeras ut på ett sätt som inte begränsar framkomligheten för cyklister.

2.3 Kollektivtrafik

Det ska vara smidigt för alla att åka kollektivt i Stockholm. Bussar och spårvagnar ska ta sig fram snabbt och hålla tidtabellen, såväl till och från centrala Stockholm som på tvären. Vi vill skapa fler busskörfält, ge bussar företräde vid trafikljus och skapa fler bussgator. I ytterstaden behöver bussarna få bättre framkomlighet och stombussar med många resenärer ska på sikt omvandlas till spårväg.

Det ska alltid vara mer attraktivt att åka kollektivt än att köra bil samma sträcka. Tillgängligheten till kollektivtrafiken behöver förbättras för personer som idag kan ha svårt att ta del av den, såsom äldre och personer med funktionsnedsättning. Vi vill underlätta det hållbara resandet på fritiden genom bättre kollektivtrafik till och från idrottshallar, konsertlokaler, köpcentrum och naturområden. Vi vill också arbeta för en hög tillgänglighet till träffpunkter för äldre och verksamheter med inriktning för personer med funktionsnedsättning. Färdtjänst och personer med parkeringstillstånd på grund av funktionsnedsättning ska ha god framkomlighet, även när biltrafiken generellt begränsas.

Miljöpartiet vill genomföra en historisk utbyggnad av tunnelbana, spårväg, pendeltåg och lokaltåg i hela regionen. Vi vill utöka kollektivtrafiken med fler avgångar och utveckla bytespunkterna. Det är särskilt prioriterat att förbättra kollektivtrafiken i områden med långa restider, låg turtäthet och hög bilanvändning samt i delar av Stockholm där nya bostäder planeras. Även kollektivtrafikens bytespunkter och pendeltåg behöver utvecklas. Spårväg kan transportera fler resenärer än buss på mindre yta och är därför ett effektivt alternativ i den täta staden. Genom att anlägga gräs och andra växter runt kollektivtrafikspår kan vi dämpa bullret, göra stadsmiljön grönare och minska risken för översvämningar.

Vi vill rusta upp och bygga ut järnvägen i hela Europa. Det gör att fler kan välja bort flyget, som skapar stora klimatutsläpp per resenär. Miljöpartiet vill att det ska gå snabbt och enkelt att ta tåget från Stockholm till resten av Sverige såväl som till Medelhavet. Vi vill främja huvudstaden som tågdestination och införa snabbtåg mellan Stockholm och Oslo. Stockholms stad ska tillsammans med andra städer och regioner driva på för en utbyggd och upprustad järnväg samt nya tågförbindelser, i Sverige såväl som i Europa.

2.4 Minskad biltrafik

Miljöpartiet vill att staden ska vara till för människan, inte för bilen. Vi vill fortsätta bryta decennier av planering som utgått från bilism. Målet är en helt utsläppsfri stad och som ett första steg en utsläppsfri innerstad 2030. Utsläppen från

transportsektorn ska minska med 80 procent och biltrafiken med 30 procent till 2030. Det är nödvändigt för att nå klimatmålen, men bidrar också till bättre luft, renare vatten, mindre buller och mer utrymme för gående, cyklister, kollektivtrafik, vistelse och grönska.

För att göra staden mer levande vill vi sänka biltrafikens hastigheter, skapa fler bilfria zoner och stadsmiljözoner, stänga av gator för biltrafik under delar av veckan och omvandla stora vägar till grönskande promenadstråk och cykelbanor. Miljöpartiet vill bygga fler gröna bullerväggar för att minska bullret från trafiken. Vi vill skapa säkra skolvägar med fler övergångsställen, gångvägar, cykelvägar, farthinder och bilfria zoner vid skolor. Vid vägarbeten ska gåendes och cyklisters säkerhet prioriteras.

När vi minskar den generella biltrafiken ökar vi samtidigt framkomligheten för bussar, blåljusfordon, hemtjänst, leveranser, hantverkare, sophämtning och andra former av nyttotrafik som saknar alternativa färdsätt. För att minska biltrafiken i stadens centrala delar vill vi införa en cirkulationsplan för innerstan, som gör att det går att nå alla stadsdelar med bil men begränsar möjligheten att köra igenom staden.

Lösningen på trängsel är inte att bygga fler motorvägar. Därför säger vi nej till Östlig förbindelse. Istället vill vi att trängselskatten ska utvecklas som verktyg för att minska utsläppen och trängseln. Vi vill höja avgifterna och premiera utsläppsfria fordon, införa trängselskatt på fler platser och tider och säkerställa att intäkterna går till kollektivtrafik.

Miljöpartiet vill införa fler områden med miljözoner för att förbättra luften i Stockholm. Laddplatser för elfordon ska byggas ut kraftigt i hela staden. Utsläppen från godstrafik ska minskas genom fördjupad samverkan med näringslivet och genom att staden ställer högre krav i upphandlingar. Stadens fordon och maskiner ska drivas på el eller gas. Samlastning av leveranser till skolor och äldreboenden behövs för att minska mängden lastbilar. Vi vill se fler tysta nattleveranser med elfordon och fler cykeltransporter. Långväga transporter ska främst ske med järnväg och båt.

Bilen skapar inte bara problem när den körs utan även när den står still. Parkerade bilar upptar värdefullt gatuutrymme som istället kan användas för mer grönska, mötesplatser, bredare trottoarer och cykelbanor som ger större nytta för alla invånare. Därför ska parkering av bilar i första hand ske i befintliga parkeringshus och garage. För att minska antalet stillastående fordon vill vi göra det lättare att byta den ägda bilen mot en bilpoolsbil. Antalet felparkeringar behöver minska.

När Stockholm bygger nytt har vi chansen att göra rätt från början. Alla nybyggda bostäder ska ha tillgång till hållbara mobilitetstjänster som utgör ett alternativ till bilen. Det innefattar exempelvis attraktiva cykelrum, cykelvårdsstationer och cykelpooler med elcyklar. I nyproduktion vill vi ställa krav på att samtliga vuxna i ett hushåll ska erbjudas en kostnadsfri 90-dagarsbiljett med SL vid inflyttning. Stockholms stads offentliga parkeringshus ska inhysa elbilspooler och säkra cykelparkeringar.

Miljöpartiet vill förändra lagstiftningen för parkering så att Stockholms stad får rätt att kräva högre parkeringsavgifter av fossilbilar och SUV:ar som tar större yta i anspråk. Vi vill också göra det lättare att reservera parkeringsplatser för bilpoolsbilar längs stadens gator.

3 Bostad och stadsutveckling

Miljöpartiets Stockholm är en storstad full av liv och rörelse. Det är en välkomnande stad där alla känner sig trygga och har råd att bo och leva. Vi vill att Stockholm ska vara ett föredöme för hållbar stadsplanering med mycket grönska och närhet till vatten. Det som byggs ska vara barnvänligt, äldrevänligt och hållbart, med närhet till kollektivtrafik och minsta möjliga klimatpåverkan.

3.1 Nya bostäder

Miljöpartiet vill växla upp arbetet mot bostadsbristen och bostadssegregationen. Oavsett var i livet du befinner dig eller hur länge du har bott i Stockholm ska du kunna bo till en rimlig kostnad. Idag lever många stockholmare i trångboddhet, som inneboende eller i andra hand eftersom deras lön inte räcker till en egen bostad. Det är en dysfunktionell bostadsmarknad. Vi vill att stadens nyproduktion ska bidra till en större mångfald av bostäder med överkomliga priser och hyror. Stockholms kommunala bostadsbolag har en särskilt viktig roll i att bygga och förvalta bostäder som alla har råd med.

Vi vill att det byggs bostadsrätter i områden som domineras av hyresrätter och vice versa. Minst hälften av alla nya bostäder ska vara hyresrätter. Ombildningar från kommunala hyresrätter till bostadsrätter ska inte göras. Miljöpartiet vill att vinstkraven på de kommunala bostadsbolagen ska vara så låga som möjligt för att hålla nere hyresnivåerna. Vi strävar efter att sänka byggkostnaderna genom att bygga fler standardiserade hus. Vi säger nej till att införa marknadshyror.

Miljöpartiet vill stärka hyresrätten. Boinflytandet måste utvecklas och hyresgästerna få större makt över underhåll, skötsel och förändringar. Vi vill säkerställa att hyresvärdar i Stockholm ställer skäliga tillträdeskrav. Vi vill också förbättra tillsynen av hyresfastigheter där det finns misstanke om misskötsel och se till att de boende får information om sina rättigheter när en hyresvärd inte tar sitt ansvar.

Vi vill bygga fler ungdoms- och studentbostäder till rimliga hyror. Det behövs även större lägenheter med fler rum för familjer som idag bor trångt. Vi vill att stadsmiljön ska anpassas för personer med funktionsnedsättning och för de allt fler äldre invånarna i Stockholms befolkning. Det som byggs ska bidra till ökad rörlighet på bostadsmarknaden och möjlighet att anpassa boendet efter nya behov och förutsättningar.

Stockholm behöver ett större utbud av olika boendeformer. Miljöpartiet vill att kollektivhus, kompiskontrakt och kooperativa hyresrätter ska bli vanligare. Vi vill underlätta för byggemenskaper, där de som ska använda byggnaden själva driver byggprojektet, genom detaljplanearbete och riktad försäljning av tomter. I takt med att stadens äldre blir fler behöver mer mark reserveras för vård- och omsorgsboenden, korttidsboenden, seniorbostäder och lokaler för dagverksamhet.

Miljöpartiet vill skapa fler boendelösningar för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden och personer som befinner sig i social utsatthet, till exempel genom att erbjuda fler bostäder enligt modellen Bostad först och genom att

utöka antalet sociala bostäder som staden kan förmedla. Utsatta grupper, såsom våldsutsatta kvinnor, ska ha stärkta möjligheter till förtur till de kommunala bostadsbolagens lägenheter. Oseriösa hyresvärdar ska motverkas genom effektiv kommunal tillsyn.

3.2 Hållbart byggande

Bygg- och anläggningssektorn står för merparten av konsumtionsutsläppen i Stockholm. Hälften av byggnaders klimatutsläpp sker redan i byggskedet. Miljöpartiet har som mål att byggsektorn i Stockholms stad ska bli klimatneutral genom innovation, återbruk, nya byggtekniker och färre rivningar. Vi vill ställa striktare krav på klimatbelastning vid alla nybyggen på stadens mark. Med fler passivhus, plushus, träbyggnader och mer fossilfritt stål kan klimatpåverkan minska. Solceller ska vara norm i nyproduktion. Befintliga byggnader ska energieffektiviseras i hög takt. Från 2028 ska nya byggnader som Stockholms stad äger vara nollutsläppsbyggnader. Från 2030 ska samma krav gälla för alla nya byggnader.

Stockholms byggande måste bli mer resurssmart. I första hand vill vi minimera mängden byggavfall, därefter återanvända, återvinna och i sista hand deponera. Vi vill inte att funktionsdugliga byggnader rivs om de istället kan byggas om eller renoveras. Kontor som inte behövs ska byggas om till bostäder där det är möjligt. Vid nybyggen, renoveringar och rivningar ska det ställas krav på en viss andel återbrukat byggmaterial. Vi vill satsa på återbrukscentraler där byggmaterial, fönster, dörrar och byggelement kan lagras innan de återbrukas. Stockholm ska arbeta med flexibla detaljplaner där byggnaders utformning inte är reglerad i detalj och återbrukat byggmaterial kan återanvändas enklare. Grundvatten av god kvalitet är viktigt för ekosystemen och något vi behöver vara rädda om. Därför ska stadsbyggnadsprojekt ta hänsyn till och minimera sin inverkan på grundvattnet.

Vi vill att det ska finnas kollektivtrafik nära stadens bostäder. När nya bostadsområden byggs ska kollektivtrafiken samtidigt byggas ut. Då finns goda förutsättningar att minska biltrafiken. Av samma skäl ska inga nya handelsområden byggas. Miljöpartiet vill stärka detaljvaruhandeln i stadens lokala centrum, exempelvis genom bättre hyresvillkor och större tillgång till lokaler.

Idag har Stockholms stad en benägenhet att påbörja nya byggprojekt innan det finns en helhetstanke för det berörda området. Det gäller både vilken typ av bostäder, lokaler och offentliga verksamheter som bör tillföras i en specifik stadsdel och vilken grönska som behöver skyddas. Vi vill skapa en bättre planering av vår stad och fortsätta arbetet med att vända planprocessen så att samhällsplanering sker före exploatering. Då kan detaljplanearbetet färdigställas innan byggare bjuds in.

Stockholms stadsplanering ska ha ett tydligt regionalt perspektiv. Varje dag korsar en stor mängd invånare kommungränsen för att ta del av butiker, kultur, nöjen, natur och kollektivtrafik. Starka regionala stadskärnor ökar närheten till service och minskar behovet av vardagsresor. Vi vill fördjupa samarbetet kring de stadsdelar och grönområden som Stockholm delar med andra kommuner.

Miljöpartiet har i mer än tio år drivit frågan att omvandla Bromma flygplats till Bromma parkstad, en ny grön stadsdel med tusentals nya bostäder, arbetsplatser och grönska. Vi vill förse Bromma parkstad med ny kapacitetsstark kollektivtrafik. En socialt hållbar stad behöver byggas tillsammans med invånarna. Invånarna ska ha mer inflytande över planeringen och Stockholms stad ska eftersträva en tydlig och

transparent dialog. Det innebär att involvera boende, föreningsliv och näringsidkare i tidiga skeden och att ta hänsyn till deras synpunkter och förslag. Barn och unga ska få större möjlighet att tycka till om vad de vill se i sin närmiljö.

De senaste åren har inneburit ett allvarligt säkerhetspolitiskt läge för Sverige och Europa. Vi behöver planera för en värld som kan förändras snabbt. Antalet skyddsrum i Stockholm ska öka och de befintliga värnas. Den sociala sammanhållningen är avgörande för stadens motståndskraft. Stockholms bostäder ska utformas för att främja mänskliga möten, med fler gemensamma odlingar, delade takterrasser och utemiljöer som bjuder in till samtal och umgänge.

3.3 Grön boendemiljö

Miljöpartiet förespråkar en lummig och levande stad för alla åldrar. Vi vill bryta bilberoendet och korta avstånden till förskolor, skolor, bibliotek, idrottshallar, parker, lekplatser, caféer, butiker och service. Myllrande gator, torg och kvarter ska finnas sida vid sida med stillsamma grönområden. Natur och naturliga höjdskillnader ska bevaras när nya bostäder byggs. Gårdarna ska vara gröna och det ska finnas tillgång till både solljus och skugga.

Miljöpartiets ingång är alltid att nya bostäder ska byggas på redan hårdgjord yta, såsom parkeringsplatser och gamla industriområden. Om enskilda grönytor trots det behöver tas i anspråk måste ny värdefull grönska tillskapas för att behålla den biologiska mångfalden. I ekologiskt särskilt betydelsefulla områden, så kallade ESBO-områden, vill vi inte bygga alls. Den redan bebyggda staden ska förseas med fler träd och mer grönska som gör gator och bostadskvarter mer välkomnande, erbjuder svalka under varma dagar och förebygger översvämningar.

3.4 Trygga offentliga platser

Arbetet för att öka tryggheten ska utgå från vardagslivet på platsen och de boendes önskemål. Miljöpartiet vill genomföra fler trygghetsvandringar, som är en form av medborgardialog där invånare får möjlighet att påverka trygghetsarbetet i sin stadsdel. Vi vill även jobba mer med platsaktivering för att skapa trivsamma och mer levande stadsmiljöer i samverkan med fastighetsägare, näringsidkare, kulturaktörer och civilsamhälle.

En viktig trygghetsåtgärd är att bygga en blandning av bostäder, affärer, lekplatser, arbetsplatser, kulturlokaler, parker, bollplaner, utegym, hundrastgårdar och andra mötesplatser som leder till att människor rör sig i det offentliga rummet under dygnets alla timmar. Politik som gynnar gående och cyklister bidrar också till mindre folktomma gator, vilket ökar tryggheten i stadsrummet.

Säkerheten vid våra lekplatser, parklekar och fritidsgårdar ska vara hög och det ska kännas tryggt att vistas där. Vi vill att de trygghetsproblem som unga upplever ska tas på allvar och att mer resurser ska finnas för att åtgärda dem. Det kan handla om bättre belysning eller att aktiviteter sker på samma plats eller i närheten av varandra för att skapa mer trygghet och närvaro.

Kvinnor upplever generellt sett större otrygghet än män på offentliga platser. Insatser för att skapa tryggare stadsmiljöer med mer möjligheter till gemenskap och socialt umgänge gynnar alla invånare, men bidrar dessutom till att mer jämställt tillträde till Stockholms gator och torg.

4 Barn och unga

Att investera i våra barn och unga är att investera i vår framtid, samtidigt som barn har rättigheter här och nu. Miljöpartiet vill att barn ska få ta plats i staden och vara delaktiga i beslut som berör dem. När vi planerar samhället ska det alltid göras med hänsyn till barn och unga. Vi vill stärka stödet till barn som lever i utsatthet och utanförskap. Skolan och förskolan ska ge varje barn de förutsättningar som behövs för att utvecklas och hitta vägar framåt i livet.

4.1 Lika uppväxtvillkor

De ekonomiska förutsättningarna ser olika ut i Stockholm, vilket får stor påverkan på ungas livsvillkor och kan leda till barnfattigdom. I familjer som har svårt att få pengarna att räcka löper barnen ökad risk för låga skolresultat och fysisk eller psykisk ohälsa. Det blir också svårare för barnen att få en meningsfull fritid. Social och ekonomisk utsatthet gör att vissa barn får sämre uppväxt och förutsättningar än andra, vilket även kan ge negativa konsekvenser längre fram i livet. Miljöpartiet vill göra mer för att minska de klyftor som drabbar barn och unga i vår stad.

Ekonomisk utsatthet ska inte gå i arv. Miljöpartiet vill sänka trösklarna till arbete, utbildning och företagande. Vi vill att försörjningsstödet ska inkludera fritidsaktiviteter för barn och SL-biljett för att kunna ta sig dit. För barn och unga som bor trångt vill vi att det ska finnas lugna platser för studier och läxhjälp utanför hemmet, till exempel på bibliotek och i andra lämpliga offentliga lokaler. Det är också viktigt att det finns offentliga platser och aktiviteter där det är möjligt att umgås med familj och vänner utan att behöva köpa något. Vi vill erbjuda gratis idrotts- och kulturaktiviteter på lov dagar för barn som inte åker iväg på semester med sina familjer.

Miljöpartiet vill att Stockholm ska prioritera utsatta barn och unga högre. Vi vill satsa stort på förskolan, skolan och socialtjänsten och förbättra samverkan med regionen för att säkerställa att sociala insatser hänger ihop. Barnrättsperspektivet behöver stärkas genom barnombud som kan stötta barn och unga i kontakten med socialtjänsten, domstolar och andra myndigheter. Staden ska tillhandahålla samtalsgrupper för barn som delar erfarenheter, exempelvis av att bo i familjehem. Vi vill även öka stödet till ideella organisationer som jobbar för och med barn i utsatthet.

Alla barn har rätt att växa upp i ett tryggt hem. Stadens verksamheter ska ha effektiva arbetssätt för att kunna upptäcka om ett barn utsätts för våld och övergrepp eller far illa på andra sätt. Insatser och stöd till barn i utsatthet ska sättas in så snabbt som möjligt. Vi vill tillföra resurser till Stockholms relationsvårdscentrum för att tillgängliggöra samtalsstöd till fler barn som har utsatts för våld i hemmet.

Samhället behöver stärka barns rättstrygghet vid misstanke om våld. Vi vill stärka arbetet med Barnahus, där polis, åklagare, socialtjänst, läkare och psykologer samarbetar kring barn som misstänks ha blivit utsatta för våld och övergrepp. Stockholm ska säkerställa att unga som förhörs på Barnahus har en säker hemgång

efteråt. Att utsättas för eller uppleva våld är oerhört skadligt för ett barn. Vi vill att Stockholm ska göra sitt yttersta för att skydda barnen i vår stad.

4.2 En barnvänlig stad

Vi vill se säkra och bilfria gator utan buller och luftföroreningar. Barn ska kunna cykla eller gå säkert till förskola och skola, njuta av våra badplatser och hitta ut till skog och natur. Naturen bidrar till ökad hälsa och inläring för barn redan från tidig ålder. Barn ska ges möjlighet att lära sig cykla i cykelskolor på anvisade säkra platser. För att lära barn om trafiksäkerhet vill vi också införa trafiklekplatser där barn kan öva på att cykla och träna sin förståelse för trafikregler i en trygg miljö.

För oss i Miljöpartiet är det viktigt att barn ges möjlighet till lek och utveckling. Vi vill utforma staden kreativt efter barns behov och önskemål. Barn behöver lekplatser som uppmanar till rörelse och kontakt med andra barn. Vi vill se pop-up-lekytor i stadsmiljön och lekgator i närheten av skolor. Vi vill också införa fritidsguider som hjälper unga att komma i kontakt med lokala föreningar och komma iväg till aktiviteter, med fokus på familjer med begränsad information om föreningslivet.

Stockholm ska erbjuda goda möjligheter till kulturupplevelser för alla åldrar. Barn och unga ska få möjlighet att utveckla sin kreativitet och estetiska förmåga i skolan och förskolan genom att ta del av kultur och få möjlighet till eget skapande. Vi vill att skolor och förskolor ska stärka sina samarbeten med både professionella kulturutövare och Kulturskolan.

Barn ska ges rätt förutsättningar för en god hälsa. Vi vill skapa en stad med giftfria miljöer, ren luft att andas och rent vatten att bada i. Miljöpartiet vill att alla föräldrar ska kunna promenera med barnvagn på Stockholms gator eller ta ett dopp med sitt barn på någon av stadens badplatser utan att behöva oroa sig över negativa hälsoeffekter.

4.3 Skola, fritidshem och fritidsklubbar

Skolan ska vara en plats med kunskap i fokus där barn och elever får möjlighet att utforska, utvecklas, leka och lära sig. Alla elever ska klara skolan. Det ska inte spela någon roll var barn växer upp, hur utbildade deras föräldrar är eller hur familjens ekonomi ser ut; skolan ska vara lika bra i hela Stockholm. Därför är genomförandet av skolans kompensatoriska uppdrag centralt för oss. Vi vill att resurserna till skolan ska fördelas så att de skolor som har elever med störst behov också får mest resurser. Barn som bor i familjehem ska få särskilt stöd för att klara skolan, exempelvis genom att bygga ut arbetsmodellen Skolfam.

Fritidshem och fritidsklubbar är viktiga verksamheter för barn efter skoltid. Här ska barnen kunna utvecklas på andra sätt än i skolan. Vi vill anställa fler fritidspedagoger och jobba för att fler barn får möjlighet att ta del av verksamheten, inte minst i socioekonomiskt utsatta områden.

Vi vill att skolan ska ha en hållbar arbetsmiljö där skolans professioner bemöts med tillit och respekt, deras expertis värderas och de får mer tid att ägna sig åt sitt kärnuppdrag. Lärarna behöver få mer tid till undervisning och lektionsplanering och färre administrativa uppgifter. Vi ska se till att lärartätheten ökar och att fler skolor kan införa två- eller flerläraresystem.

Miljöpartiet värnar idéburna verksamheter som bidrar till en större mångfald och valfrihet för elever och föräldrar. Däremot anser vi inte att vinstdrivande aktiebolag ska driva skolor och förskolor. Dagens marknadsskola innebär att ekonomisk vinst prioriteras framför elevernas utbildning samtidigt som finansieringen av skola och förskola urholkas. Det är ett system som omedelbart behöver göras om i grunden.

4.4 Förskola

Förskolan har en central roll i barns utveckling och kunskapsinhämtning. Den ska vara en trygg plats där barn som behöver stöd och hjälp kan få det tidigt. Vi vill att förskolans personal ska ha en bra arbetsmiljö med goda möjligheter till kompetensutveckling. Andelen utbildade barnskötare och förskollärare behöver successivt öka, med målet att all personal ska vara utbildad. Vikarier ska få basutbildning och kontinuiteten ska bli högre i vikarietillsättningen så att barnen känner igen de som vikarierar. Vi eftersträvar en jämn könsfördelning bland personalen i förskolan. Det ska finnas en förskola nära hemmet, oavsett var man bor. Vi vill att barngrupperna i förskolan ska minska för en bättre förskolemiljö för alla.

Barnhälsoarbetet, det förebyggande arbetet och arbetet med särskilt stöd i förskolan behöver stärkas, utvecklas och få mer resurser. Vi vill att fler barn ska gå i förskolan för att inte halka efter i skolan. Barn som går i förskolan har bättre kunskaper i svenska och klarar sig bättre när de börjar skolan. Idag är inskrivningsgraden lägre i stadens socioekonomiskt utsatta områden. Det bidrar till att befästa klyftor. Vi vill öka andelen barn som får möjlighet att gå i förskolan, exempelvis genom mer uppsökande arbete.

4.5 Elevhälsa och sociala insatser

Mer än en tiondel av dagens barn och unga lider av psykisk ohälsa. Skolans arbete spelar en avgörande roll för att vända denna utveckling. Därför vill Miljöpartiet satsa mer på elevhälsan. Skolan ska arbeta förebyggande mot såväl fysisk som psykisk ohälsa. Elever ska möta pedagoger och skolpersonal som har kunskap om psykisk ohälsa och olika typer av funktionsnedsättningar. Vi vill anställa fler kuratorer och skolpsykologer och minska antalet elever per kurator och skolpsykolog så att unga snabbare kan få stöd och hjälp.

Sömn och fysisk aktivitet är faktorer som har en positiv inverkan på ungas välmående. Därför behöver skolan arbeta för att öka barns rörelse. Vi vill även möjliggöra för en senare start på skoldagen för elever i högstadie- och gymnasieskolor.

Mens är en naturlig del av livet för halva befolkningen men kan fortfarande upplevas som skambelagt och vara en orsak till stress och oro. Därför ska skolorna erbjuda gratis mensskydd på tillgängliga platser. Gratis mensskydd ska vara lika självklart som tvål eller toalettpapper.

Vi vill att alla skolbarn ska kunna känna sig trygga. Därför vill vi satsa mer på förebyggande insatser och samarbete mellan skolor, fältassistenter, socialtjänst, polis och föreningsliv. Vi vill att socialekreterare ska finnas på plats i fler skolor för att tidigt fånga upp och hjälpa elever som behöver stöd. Vi vill även att det ska finnas skolpersonal på plats som är utbildade inom trauma och krishantering.

Stockholm ska ha ett starkt socialt skyddsnät för unga. Skola, förskola och socialtjänst ska alltid följa upp ett barns fysiska och psykiska hälsa om de får kännedom om oro kring barnet. När behov finns ska socialtjänsten alltid starta en samordnad individuell plan (SIP) tillsammans med hälso- och sjukvården och andra berörda aktörer. De HVB-hem som barn placeras på ska hålla hög kvalitet. Därför vill vi att Stockholms stad ska ha en god uppföljning av HVB-hem. Stockholms stad ska även öppna fler egna HVB-hem med hög personaltäthet, som riktar sig till ungdomar i behov av stöd, omvårdnad och behandling.

4.6 Särskilt stöd i skola och förskola

Alla barn och elever ska få det stöd som de behöver. Särskilt stöd ska ges efter behov och inte vara avhängigt en diagnos. Vi vill satsa mer resurser för att barn i behov av särskilt stöd ska få det redan från tidig ålder och för att förskolor och skolor ska kunna anställa fler specialpedagoger, socialpedagoger, speciallärare och resurspersoner.

Arbetet för barn och elever med NPF-diagnoser ska förbättras. I detta arbete är förskolans och skolans samarbete med föräldrarna mycket viktigt. Insatser ska sättas in så tidigt som möjligt och behov hos flickor med NPF-diagnoser ska uppmärksammas mer. Barn som är känsliga för intryck behöver lugna miljöer. Skolornas och förskolornas miljö ska anpassas mer efter barn med NPF-diagnoser och kunskapshöjande insatser ska ges till all personal.

En del elever kan behöva undervisning i mindre grupper med mer anpassningar än de får i ordinarie undervisning. Därför vill vi skapa fler och bättre särskilda undervisningsgrupper för de elever som behöver en anpassad skoldag i ett mindre sammanhang. Mer ska göras för att hjälpa elever med hög frånvaro och säkra deras rätt till undervisning. Vi vill till exempel skapa trygga studiemiljöer och erbjuda möjlighet till digital undervisning, som ger förutsättningar för att successivt komma tillbaka till skolan utan att gå miste om kunskap.

4.7 En hållbar skola och förskola

Vi vill att alla barn och unga ska få en relation till djur, natur och miljö redan i tidig ålder. Därför vill vi satsa på lärande för hållbar utveckling och bygga ut naturskolan för både förskola och skola.

Barnen ska få mat som är näringsriktig och god. Vi vill att största delen av den mat som serveras i skolan ska vara närproducerad och baserad på vegetabilier. För den biologiska mångfaldens skull och för att inte utsätta barnen för bekämpningsmedelsrester ska andelen ekologisk mat vara mycket hög. Miljöpartiet vill kraftigt minska matens klimatbelastning. Varje måltid ska som mest släppa ut 0,5 kg koldioxidekvivalenter, som är maxtaget i Världsnaturfonden WWF:s verktyg One Planet Plate. Med systematiskt arbete och utbildning av skolpersonalen vill vi också minska matsvinnet.

Det ska ställas höga miljökrav på skolornas och förskolornas lokaler. Vi vill stärka arbetet för en kemikaliesmart förskola. Inga barn ska utsättas för skadliga ämnen. I vissa av stadens skolor och förskolor är luften för dålig. Där vill vi genomföra åtgärder för att förbättra inomhusluften. Även barns utemiljö ska vara hälsosam. Därför vill vi att skolor och förskolor ska byggas på platser med god luftkvalitet.

4.8 Värdegrundsarbete i skola och förskola

Skolan och förskolan bidrar till att forma framtidens samhällsmedborgare. Därför vill vi satsa på arbetet med värdegrundsfrågor i Stockholms skolor och förskolor. Det innefattar frågor som demokrati, mänskliga rättigheter, jämlikhet, jämställdhet och hbtqi samt arbetet mot alla former av rasism, exempelvis afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer. Personalens kunskaper inom hbtqi-frågor och antirasism ska ökas genom riktad utbildning. Undervisningen om samtycke i skolan ska utvecklas och arbetet för att motverka hederskulturer stärkas genom bland annat kunskapshöjande insatser. Vi vill också förbättra arbetet med elevinflytande i Stockholms stads skolor.

Destruktiva normer kring maskulinitet och olika statussymboler ligger ofta till grund för våldsamt beteende. De behöver ifrågasättas och motarbetas aktivt i skola och fritidsverksamhet.

4.9 Skol- och förskolemiljöer

Vi vill att skol- och förskolegårdarna ska locka till lek och rörelse med naturbaserade lekmiljöer, där grå asfalt byts ut mot träd och grönska. Det ska finnas ytor där barn och elever kan odla och platser med goda möjligheter till skugga. Idag är många skol- och förskolegårdar för små. Därför behöver tillräckliga ytstorlekar säkras när nya skolor och förskolor byggs. Förskolan ska ha ett aktivt arbete för att främja barns fysiska aktivitet. I närheten av skolor och förskolor vill vi skapa lekotoper, som är en form av naturbaserade lekmiljöer som skiljer sig från konventionella lekplatser.

Ett tillgängligt skolbibliotek är en viktig resurs för att stärka elevers kunskapsutveckling. Skolbibliotek kan främja läslust, utveckla elevernas källkritiska förmåga och erbjuda fler lugna studieplatser utanför hemmet. Därför vill vi anställa fler fackutbildade bibliotekarier och utöka skolbibliotekens öppettider.

Befolkningsprognosen för Stockholms stad visar att barn- och elevantalet i skola och förskola sannolikt kommer att minska under lång tid framöver. Därför behöver vi tänka långsiktigt i lokalplaneringen.

4.10 Språk och modersmål

Språket är vårt viktigaste verktyg för att kommunicera, tänka och lära. Därför vill vi att alla barn i Stockholm ska få en bra grund i svenska språket. Vi vill höja kunskaperna i svenska bland stadens förskolepersonal och stärka det språkutvecklande arbetet i förskolan såväl som i grundskolans förskoleklasser.

Flerspråkighet är en värdefull resurs och forskning visar tydligt att möjligheten att lära sig och utveckla sitt modersmål underlättar inläringen av svenska och övriga skolämnen. Därför vill vi stärka och utveckla modersmålsstödet i förskolan och modersmålsundervisningen i skolan. Vi vill säkerställa att nyanlända får möjlighet till studiehandledning på sitt modersmål.

Barn som tillhör en nationell minoritet har en särskild rättighet till sitt språk. Det gäller även om språket inte talas i hemmet. Vi vill se en riktad satsning på dessa barn. Kunskap ska finnas inom skola och förskola om teckenspråk och alternativa kommunikationssätt för barn med kommunikativa svårigheter.

4.11 Fritidsgårdar och parklekar

Vi vill att alla stadsdelar i Stockholm ska kunna erbjuda parklekar, som är en form av bemannade lekplatser i parker, där barn kan få stimulans till lek. Parklekarna ska kunna utformas olika av stadsdelarna, både avseende utbud och bemanning. Parklekshusen är eftersatta och behöver rustas upp och ges resurser. För de minsta barnen är Stockholms plaskdammar viktiga. Här kan föräldrar öva vattenvana med sina barn och hitta svalka under sommaren.

Stockholms naturområden ska vara inbjudande för alla åldrar och erbjuda fler aktiviteter för unga. Miljöpartiet värnar 4H-gårdar och liknande initiativ som ger barn möjlighet att lära sig mer om djur och natur.

Vi vill se fler fritidsgårdar för unga i hela staden, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden. Dessa får gärna drivas tillsammans med civilsamhället. Fritidsgårdarna ska ha generösa öppettider och vara en plats där alla unga kan känna sig välkomna och trygga. Fritidsgårdarna ska ha stor frihet att själva utveckla verksamheten utifrån de behov som finns i området.

5 Sociala insatser

Stockholm ska vara en stad där människor möts med värme och medkänsla. Miljöpartiet vill göra mer för att bekämpa våld, förtryck och social utsatthet. Människor som har det svårt ska få hjälp och stöd genom ett starkt socialt skyddsnät.

5.1 Ekonomisk utsatthet

Människor mår bättre i jämlika samhällen. Ökande klyftor, inflation och höjda matpriser har gjort vardagen mer ansträngd för många invånare och allt fler har svårt att få ekonomin att gå ihop. Miljöpartiet vill göra tillvaron lättare för stockholmare som lever i ekonomisk utsatthet genom till exempel sänkta kommunala avgifter, resurser till civilsamhällesorganisationer som ger stöd och sociala insatser från staden. Vi vill bygga ett Stockholm där fler som befinner sig i arbetslöshet kan komma in på arbetsmarknaden. Vi vill korta vägarna till jobb, utbildning och företagande. Det är ett sätt att bryta utanförskap och ge individen mer makt över sitt liv.

Stockholmare som inte har tillräckliga medel för sin försörjning har rätt till ekonomiskt bistånd, men ansökan kan upplevas som krånglig. Vi vill göra processen enklare och se till att det finns stöd att få för att skicka in en fullständig ansökan. Samtidigt ska staden hjälpa individen att få en egen försörjning så snabbt som möjligt. Miljöpartiet vill exempelvis erbjuda cv-skrivning och jobbcoacher på våra medborgarkontor.

Stockholms bostadsmarknad leder till att den som inte har råd att spara till en bostadsrätt löper hög risk att fastna i dyra andrahandskontrakt. Vi vill att Stockholm ska ha en större mångfald av bostadsformer med rimliga boendekostnader. Stadens offentliga platser ska vara till för alla. Gångator, torg och kajer ska ha inbjudande ytor och möblering som främjar gemenskap och socialt umgänge även för stockholmare som inte vill köpa något.

Entréavgifter till stadens museer, simhallar och bad- och bastuanläggningar ska vara utformade med hänsyn till låginkomsttagare. Avgifter till fritidshem, kulturskola och andra verksamheter för barn ska bidra till mer jämlika uppväxtvillkor för stadens unga. Parker, utegym, bollplaner, motionsspår, naturreservat och tillfälliga kulturinslag ska erbjuda helt avgiftsfria alternativ för rörelse, vistelse och konstupplevelser.

5.2 Kriminalitet

Sprängningar, skjutningar och grovt våld är ett hot mot hela vårt samhälle och måste få ett omedelbart stopp. Öppen narkotikaförsäljning och bedrägerier inom välfärden urholkar förtroendet för samhället och göder de kriminella nätverken. Gängkriminaliteten har skördat många offer, och familj, anhöriga och vänner drabbas hårt. Ingen ska behöva förlora en anhörig på grund av grovt våld. Stockholms stad ska erbjuda ett bra och långvarigt stöd till såväl familjer som andra nära berörda som drabbas.

Fler brott behöver klaras upp och kriminella ställas till svars för sina handlingar. Det

kräver att Sverige rustar upp hela rättskedjan. Miljöpartiet vill att Stockholm ska stärka samarbetet med polisen och kriminalvården. Vi ska arbeta aktivt mot stat och regering för att få fler poliser till Stockholm, öka resurserna till brottsbekämpning och förbättra stödet till vittnen och brottsoffer.

Miljöpartiet vill att polisen ska kunna lägga större fokus på gängkriminalitet. Idag är polisen ensamt ansvarig för trafikövervakning och huvudansvarig för tillståndsprocesser för exempelvis uteserveringar, hyrcyklar och byggsäckar på stadens mark. Vi vill att Stockholms stad ska få möjlighet att ta över ansvaret för markupplåtelse och få rätt att bötfälla bilister som kör för fort eller bryter mot andra trafikregler. Det skulle avlasta polisen och frigöra resurser till att motverka den grova brottsligheten.

Stockholm ska utveckla det förebyggande arbetet riktat till barn, unga och vuxna som riskerar att bli föremål för gängrekrytering eller radikaliserings. För den som redan befinner sig i en kriminell eller våldsbejakande miljö ska socialtjänsten tillhandahålla effektiva avhoppningsverksamheter i samarbete med polisen. Samverkan med andra kommuner ska utvecklas för att bättre kunna hjälpa individer som behöver byta bostadsort för att kunna lämna ett kriminellt sammanhang.

Den främsta insatsen för ett starkt skydd mot kriminalitet är en bra skolgång. Miljöpartiet vill ha en skola där ingen hamnar efter och där lärare har rätt förutsättningar för att utföra sitt arbete. Därför vill vi stärka resurserna till skolan och säkerställa att de fördelas utifrån behov. Stadens verksamheter behöver jobba nära civilsamhället för att kunna identifiera unga som riskerar att hamna snett.

Miljöpartiet vill ha fler fältassistenter och fler trygghetsdialoger såsom trygghetsvandringar och fokussamtal. Vi vill uppmuntra civilsamhället att bidra till det lokala trygghetsarbetet genom ökade resurser och fler möjligheter till samarbete. Personal inom socialtjänsten ska få de resurser som krävs för att kunna arbeta nära och fokuserat med barn och unga som befinner sig i riskzon för kriminalitet och social utsatthet. Sociala insatser ska ske så tidigt som möjligt och genomföras i nära samverkan med skolan och förskolan.

Kriminella ungdomar som utgör en fara för sig själv och sin omgivning behöver rehabiliteras inom ramen för den statliga tvångsvården. Idag råder platsbrist på SiS-hem, vilket gör att beslut om placeringar inte alltid kan verkställas. Miljöpartiet vill att Stockholm ska fortsätta arbeta gentemot staten för att reformera tvångsvården, höja kvaliteten och utöka antalet platser.

5.3 Hemlöshet

Alla har rätt till en bostad. Ingen ska behöva tvingas bo på gatan eller i kortsiktiga eller otrygga boendelösningar. I Stockholm ska alla garanteras sovplats över natten och invånare som befinner sig i hemlöshet ska erbjudas tvätt- och duschmöjligheter. För personer i hemlöshet med social problematik ska bostad med anpassat stöd ges för att klara av att bo på egen hand, så kallad Bostad Först. Dessa typer av lägenheter behöver bli fler.

Vräkningar ska förhindras och förebyggas. Stockholms stads arbete för att motverka hemlöshet bland äldre behöver stärkas genom mer uppsökande verksamhet och fler jourplatser för placeringar. Särskilda insatser behövs för äldre hemlösa med till exempel missbruk eller psykisk sjukdom.

Barn behöver långsiktiga och trygga boenden. Placering av barnfamiljer ska göras skyndsamt till lägenheter där det är möjligt att bo under längre tid utan att tvingas flytta. Målet ska dock alltid vara ett stadigvarande boende; ingen barnfamilj i Stockholm ska leva i en osäker boendesituation. Stockholms stads bostadsbolag och bostadssociala resurser ska årligen avsätta lägenheter till särskilt utsatta grupper, där barnfamiljer i osäkra boendeförhållande ska vara särskilt prioriterade. Stockholms stad ska också kunna gå in som garant för betalningen när en barnfamilj söker hyresbostad. Vräkning av familjer som har barn hemmaboende ska inte ske i kommunala bostadsbolag.

5.4 Missbruk och psykisk ohälsa

Psykisk ohälsa är ett av våra stora samhällsproblem och kan drabba alla. Barn och unga umgås till stor del på nätbaserade plattformar där pressen kan vara stor, mobbning förekommer och vuxna inte alltid har inblick. Vi vill att Stockholms stad ska arbeta fram verktyg så att föräldrar kan hjälpa och stötta sina barn mer och lättare upptäcka signaler på att barnen behöver professionellt stöd från till exempel kurator eller psykolog. Samarbetet med barn- och ungdomspsykiatri i regionen behöver förstärkas och utvecklas.

Socialpsykiatri är en viktig del av samhällets stöd till personer med psykisk ohälsa. Vi vill utveckla peer support där människor med tidigare erfarenhet av psykisk ohälsa arbetar med att hjälpa och stötta personer som idag befinner sig i en liknande situation, både individuellt och i grupp. Kommunens socialpsykiatri bör integreras med Region Stockholms specialistpsykiatri.

Det ska vara lätt att få hjälp vid missbruk, riskbruk och beroende. Miljöpartiet vill att Stockholms stad ska samarbeta närmare med regionen och civilsamhället. Staden och regionen ska tillsammans erbjuda fler lågtröskelverksamheter med rådgivning, samtalsbehandling och gruppterapi. Vi vill att bakomliggande faktorer och samsjuklighet ska beaktas mer, såsom psykisk ohälsa, hemlöshet och arbetslöshet.

Det förebyggande arbetet mot användning av alkohol och droger samt mot spelmissbruk behöver börja i skolan. Barn i familjer med missbruksproblematik ska få stöd och hjälp. Inget barn ska behöva ta hand om sina föräldrar.

5.5 Våld och förtryck

Våld i nära relation är ett allvarligt samhällsproblem. Kvinnor utsätts för grovt våld i hemmet i mycket högre utsträckning och varje år mördas kvinnor av män som de haft en relation med. För oss är det självklart att den som blir utsatt ska få hjälp att återfå en trygg tillvaro. Medföljande barn i skyddade boenden ska få ta del av skolgång och husdjur ska kunna följa med i boendet.

Vid avslutad placering på ett skyddat boende ska det finnas en ny boendelösning redo att tillgå. Stadens genomgångsbostäder, försökslägenheter och förturslägenheter ska användas och skalas upp efter det behov som finns. Mäns våld mot kvinnor börjar ofta med killars våld mot tjejer, och samhällets kunskaper om våldet i unga relationer måste öka.

I arbetet mot sexuellt våld ska staden samverka med polis och civilsamhälle, inte minst kvinno- och tjejjourer, för att hjälpa fler ur prostitution och människohandel.

Det ska finnas ett starkt samarbete med regionen för att ge stöd till de som säljer sex och drabbas av sexuellt våld. Samtidigt behöver vi intensifiera arbetet kring de som köper sex och sätta in insatser för att få dem att sluta. För oss i Miljöpartiet är det särskilt viktigt att vi arbetar långsiktigt med ungas relationer och motverkar destruktiva maskulinitetsnormer. Här behövs ett nära samarbete med civilsamhället. Hedersrelaterat våld och förtryck kan aldrig accepteras. Individer som lever i en hederskontext är under ständig kontroll, såväl i hemmet som i skolan och på fritiden. De som utsätts är främst flickor men även pojkar kan drabbas. Unga hbtqi-personer och unga med funktionsnedsättning är också särskilt utsatta grupper.

Stockholms stads verksamheter ska stå på de utsattas sida och skydda barn och unga som riskerar att utsättas för könsstympning, giftas bort och i värsta fall mördas. Vi vill att staden och civilsamhället ska arbeta tillsammans för att hjälpa hedersutsatta personer att återfå makten över sina liv, bryta med sin släkt när det krävs och bygga upp ett nytt liv efteråt. Vi vill också ta krafttag mot att barn förs ut ur landet av sina föräldrar mot sin vilja.

5.6 Nyanlända stockholmare

Miljöpartiet anser att olika människor och kulturer berikar vår stad. Vi vill att samhället ska ge hjälp och stöd till de som kommer till Stockholm. Stockholms stad ska alltid ha beredskap för att snabbt kunna skala upp sin flyktingmottagning. Det är viktigt att arbeta riktat mot särskilt utsatta grupper, såsom hbtqi-personer, för att möjliggöra ett mer tryggt boende och mottagande. För oss är det självklart att asylsökande barn och barn med papperslösa föräldrar ska gå i förskola och skola som alla andra barn i Stockholm.

Vi vill ge goda möjligheter att snabbt komma in i det svenska samhället genom jobb och studier. Personer som vill arbeta inom stadens välfärdsyrken ska få en utbildning i svenska för att underlätta kontakten med vårdmottagare och kollegor. Till exempel vill vi att de ukrainare som har flytt till Sverige ska få hjälp och stöd att etablera sig i Stockholm, med utbildning, jobb och barnomsorg.

Ensamkommande barn och unga som kommer och redan finns i Stockholm ska ha möjlighet till en aktiv fritid och gemenskap med andra. De ensamkommande barnen är idag färre än tidigare, men behöver fortfarande ett välstrukturerat bemötande. Många ensamkommande barn upplever otrygghet och osäkerhet, vilket riskerar att leda till ett dåligt psykiskt mående. Personal som möter dessa ungdomar behöver särskild kunskap för att kunna upptäcka och förebygga psykisk ohälsa.

5.7 Social sammanhållning

Miljöpartiet vill forma ett Stockholm som främjar relationer. Idag upplever en stor del av befolkningen ensamhet. Det gäller särskilt bland ungdomar, unga vuxna och äldre. Vi vill göra mer för att stärka den sociala sammanhållningen. Det handlar dels om att erbjuda riktade insatser, dels om att bygga en stad som uppmuntrar till mänskliga möten, fritidsaktiviteter och lokalt engagemang. Ett sätt att möjliggöra fler möten och en starkare sammanhållning inom ett bostadsområde kan till exempel vara olika former av stadsodling.

Vi vill satsa på föreningslivet, idrottsrörelsen och kultursektorn. Det gör att fler kan få en meningsfull fritid och ett socialt sammanhang. Stockholms kommunala bostadsbolag ska ge goda möjligheter till grannsamverkan. Skolan, förskolan och

äldreomsorgen ska i högre grad ge tillfällen för olika generationer att mötas.

En stark social sammanhållning är ett sätt att minska utanförskap och lidande, men det är också en grundläggande del av den civila beredskapen. Ett samhälle som håller ihop är mer beständigt och motståndskraftigt under oroliga tider och krissituationer. Staden ska verka för att invånarna vet hur de ska agera, var de kan söka hjälp och hur de kan bidra i händelse av kris.

6 Männsliga rättigheter och demokrati

Miljöpartiet står för ett öppet, medmänskligt och mångkulturellt Stockholm. Vi värnar individens frihet och de mänskliga rättigheterna. Demokratin, jämställdheten och principen om alla människors lika värde måste försvaras.

6.1 Demokrati

I en tid av alternativa fakta och nedmontering av folkbildningen ska Stockholms stad vara en motkraft som går fram med kunskapshöjande insatser och satsningar på folkbildning. Vi vill se riktade demokratiinsatser till barn och unga. Staden behöver också stärka sin beredskap för att hantera felaktiga uppgifter och information som sprids i syfte att skada Stockholms stad, stadens invånare eller tilliten till offentliga verksamheter.

Miljöpartiet vill att invånarna ska få större makt över sitt liv och sin vardag. Vi vill att Stockholms stad använder sig av medborgarråd och direktdemokrati i högre grad. Till exempel vill vi inrätta ett medborgarråd för klimatfrågor. Hanteringen av medborgarförslag behöver förbättras och användandet av medborgarbudgetar ska utökas.

Stockholm är en segregerad stad med ojämlika förutsättningar. Miljöpartiet vill skapa ett Stockholm som håller samman med goda livsvillkor för alla. I valet 2022 var valdeltagandet i vissa områden under 20 procent. Det är ett underbetyg för vår lokala demokrati. Vi vill genomföra satsningar för att öka valdeltagandet.

6.2 Männsliga rättigheter

FN:s medlemsländer har enats om 17 globala hållbarhetsmål inom ramverket Agenda 2030. Syftet är att öka takten i arbetet för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. De globala målen är ett viktigt verktyg för att förverkliga de mänskliga rättigheterna. Miljöpartiet vill att Stockholms stad ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030.

Ett starkt civilsamhälle är en förutsättning för en levande demokrati. Miljöpartiet vill stärka civilsamhället och arbetet för mänskliga fri- och rättigheter. Kunskapen om mänskliga rättigheter måste öka inom Stockholms stads verksamheter och ett rättighetsbaserat arbetssätt tillämpas. Vi vill skapa en samarbetsorganisation där civilsamhälle, näringsliv, forskare och beslutsfattare tillsammans kan arbeta för de mänskliga rättigheterna i Stockholm.

Miljöpartiet vill forma ett Stockholm där alla kan känna förtroende för det offentliga. I vår stad ska ingen avstå från att söka bistånd eller sjukvård av rädsla för att bli angiven och utvisad ur Sverige. Männsliga rättigheter ska värnas, inte luckras upp. Vi kommer aldrig att medverka till att Stockholms stads medarbetare ska ange personer som redan befinner sig i en utsatt position.

Vi vill att staden ska stärka sitt arbete för utsatta EU-medborgare, både i form av akut stöd och insatser som förbättrar gruppens livssituation på längre sikt. Det ska aldrig vara förbjudet att be medmänniskor om hjälp. Därför säger Miljöpartiet nej till tiggeriförbud i Stockholm.

Stockholms historia är full av viktiga frihetskamper. Vi vill synliggöra personer och platser med koppling till hbtqi-rörelsen, kvinnors historia och de nationella minoriteterna. Det kan till exempel ske med hjälp av informationsskyltar i stadsmiljön.

6.3 Jämställdhet

Miljöpartiet är ett feministiskt parti. Vi vill att varje individ ska ha friheten att forma sitt liv utan att begränsas av snäva normer. Det är en mänsklig rättighet att slippa diskrimineras på grund av kön, könsidentitet eller könsuttryck. Därför är det självklart för oss att alla verksamheter i staden ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv.

Stockholm är en av Sveriges största arbetsgivare och har därmed ett stort ansvar att erbjuda en god arbetsmiljö som är fri från diskriminering och trakasserier och präglas av en samtyckeskultur. Vi vill att staden aktivt ska arbeta för att bryta upp könssegregationen på arbetsmarknaden och jämna ut osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män.

Våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är ett av våra största samhällsproblem och behöver förebyggas och bekämpas. Vi vill att samhället kraftsamlar och samverkar brett för att stödja personer som utsatts för våld, hedersrelaterat våld och förtryck eller prostitution och människohandel. Flickor och kvinnor ska kunna känna sig trygga i hela Stockholm och inte begränsas i sin rörelsefrihet.

6.4 Diskriminering och rasism

Stockholms stad ska ha ett omfattande arbete mot alla diskrimineringsgrunder: etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, ålder, kön, könsidentitet eller könsuttryck, religion eller annan trosuppfattning och sexuell läggning. Förekomsten av ålderism i Stockholm stads verksamheter ska kartläggas. Vi vill också se över hur omotiverade skillnader i stöd för dem som är över och under 65 år kan jämnas ut.

Ett hårdare samhällsklimat där grupper ställs mot varandra är ett fundamentalt hot mot det fredliga samhället. Miljöpartiet kommer aldrig att acceptera rasism i någon form. Vi vill utöka arbetet mot och öka kunskapen om alla former av rasism i Stockholms stads verksamheter. I det arbetet är skolan och förskolan särskilt prioriterade för oss. Barn ska skyddas från att utsättas för rasism.

Staden ska agera som samhällsaktör och motverka rasism i bred samverkan med näringsliv, myndigheter och civilsamhälle. Alla former av rasism har sin särart. Arbetet måste därför anpassas med specifika åtgärder mot alla dess former, exempelvis afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot urfolket samerna.

6.5 Nationella minoriteter och urfolk

Miljöpartiet vill förbättra Stockholms samhällsservice till de nationella minoriteterna, stärka arbetet för att revitalisera deras språk och kultur och stärka stödet till deras organisering. För att uppmärksamma de nationella minoriteternas historia, kultur och språk vill vi inrätta ett kulturcenter för de nationella minoriteterna och urfolket samerna i Stockholm, gärna tillsammans med staten. För oss är det viktigt att Stockholm har ett gediget arbete med romsk inkludering

och driver på för en bättre situation för romer i staden. Vi vill se en återkommande konferens om romsk inkludering i Stockholm.

6.6 HBTQI-personer

Alla ska vara fria att vara den de själva vill. Starka normer kring kön och sexualitet försvårar för hbtqi-personer att vara öppna med sin identitet. Vi vill att Stockholms stads verksamheter ska arbeta med inkludering, utifrån normkritiska perspektiv, och genomgå en diplomutbildning inom hbtqi. Det är också viktigt att det finns verksamheter och aktiviteter som riktar sig enbart till hbtqi-personer för att skapa trygga miljöer och gemenskap, såsom äldreboenden, förskolor och mötesplatser för unga.

Transpersoner är en särskilt utsatt grupp och vi vill att Stockholms stad ska genomföra insatser för att det ska vara tryggt att vara transperson i Stockholm. Staden behöver även identifiera behov av och utveckla arbete för intersexpersoner. Regnbågsflaggan är en viktig symbol för stora delar av hbtqi-rörelsen. Vi vill att den ska få ta större plats i stadsrummet, exempelvis i form av regnbågsfärgade övergångsställen och bänkar.

6.7 Personer med funktionsnedsättningar

Att ta del av samhället på jämlika villkor är en mänsklig rättighet. Vi vill stärka möjligheterna till ett gott och mer självständigt liv för personer med funktionsnedsättning. Stockholm måste bli mer tillgänglighetsanpassat. En viktig del är att enkelt avhjälpta hinder i stadsmiljön och offentliga lokaler åtgärdas. Snöröjningen behöver anpassas mer för att ta hänsyn till personer med nedsatt rörelseförmåga.

Med hjälp av en mer tillgänglighetsanpassad kommunikation som är enklare att förstå vill vi underlätta vardagen för alla stockholmare. Vi vill också genomföra ett tillgänglighets- och rättighetsarbete kopplat till de funktionsnedsättningar som inte alltid märks, såsom neurologiska funktionsnedsättningar, hörselnedsättningar, NPF-diagnoser, allergier och astma.

Personlig assistans och ledsagning ska kunna anpassas efter behov och önskemål hos den enskilde. Det behöver finnas fler LSS-bostäder och anpassade lägenheter i Stockholm för att kunna garantera rätten till ett eget boende för personer med funktionsnedsättningar. LSS-boenden ska ha gemensamma rum, såsom sällskapsrum och kök. Det ska också vara möjligt att bo som par på LSS-boende. Träfflokaler, boendestöd och gruppboenden är viktiga och behöver mer resurser.

7 Arbetsmarknad och företagande

I ett grönt Stockholm har alla en plats på arbetsmarknaden. Din bakgrund eller vem du är ska inte vara avgörande för att få en anställning. Miljöpartiet vill att det ska vara lätt att starta och driva företag. Det är våra småföretagare som särskilt hjälper staden att bli mer levande.

7.1 En inkluderande arbetsmarknad

Utbildning är nyckeln för att rusta både de som redan är på arbetsmarknaden och de som idag står utanför. Det behövs fler utbildningsplatser för att matcha jobbsökande och jobb. I tuffa ekonomiska tider är det många som står utan jobb. Då är det viktigt att staden hjälper till med nya utbildningsmöjligheter, jobbmatchning eller nyföretagarrådgivning.

Miljöpartiet vill att Stockholms stad ska ha särskilda tjänster för personer som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden, särskilt för nyanlända och invandrade kvinnor med kortare utbildningsbakgrund. Svenska för invandrare (SFI) är en av de viktigaste arbetsmarknadsåtgärderna, då språket är en avgörande faktor för att komma i arbete. Därför är det viktigt att personer inom fler yrkesområden erbjuds SFI för yrkesutbildade (SFX).

För personer med funktionsnedsättning kan vägen till jobb vara svår. Stockholms stad behöver erbjuda mer stöd till denna grupp. Vi vill att Stockholms stad ska anställa fler som har svårt att komma in på arbetsmarknaden, till exempel på grund av en funktionsnedsättning. Vi vill tillvara deras kompetens i stadens verksamheter.

Vi vill underlätta för så kallade sociala företag att utvecklas och växa. Arbetsintegrerande sociala företag (AFS) har som övergripande syfte att integrera människor på jobbmaknaden och i samhället genom arbete och delaktighet. Målet är att personer som står långt från arbetsmarknaden ska erbjudas ett sammanhang som gör att de på sikt kan söka sig till den reguljära arbetsmarknaden eller till eget företagande. Vi vill att Stockholms stads förvaltningar och bolag ska främja arbetsintegrerande sociala företag, exempelvis genom att ingå idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Många unga i Stockholm tar sig lätt in på arbetsmarknaden, men för de som inte gått ut gymnasiet, är utrikes födda eller har en funktionsnedsättning kan det vara svårare. Miljöpartiet vill satsa på mer uppsökande verksamhet, individuella utvecklingsplaner och utbildning. Vi vill att staden ska erbjuda fler praktikplatser och att fler ska få feriejobb. Det gäller även unga som är i riskzonen att rekryteras av gäng.

Åldersdiskrimineringen på arbetsmarknaden drabbar både unga och äldre. Miljöpartiet vill motverka diskrimineringen, i första hand genom att ställa större krav på staden som arbetsgivare. Vi vill rikta särskilda insatser till arbetssökande som har svårt att få jobb på grund av ålder. Vi vill att det ska vara möjligt att utbilda sig och byta yrkesbana för personer i alla åldrar. Den tekniska utvecklingen ska komma alla till del och ingen ska lämnas på efterkälken.

7.2 Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen ger nya chanser till utveckling, jobb och karriärbyten. Den är också tillsammans med gymnasieskolan en viktig del i kompetensförsörjningen till praktiska och hantverksmässiga yrken. Vi vill att fler ska ha möjlighet att studera på komvux och folkhögskolor. Studenter som inte haft möjlighet att fullgöra sina studier ska kunna göra det på komvux. Vi vill även att det ska finnas större och snabbare möjligheter till prövning och validering av befintlig kunskap. Via vuxenutbildningen kan vi erbjuda utbildningsspår som säkrar behovet av ny kompetens i framtidens jobb. På sikt vill vi se att en större andel av komvux drivs av kommunen.

Vi står inför en grön omställning som kräver nytänkande och kompetens. Därför vill Miljöpartiet satsa på utbildning och omskolning som gör det möjligt för fler att ta de nya jobb som skapas inom hållbart byggande, klimatsmart teknik och framtidens välfärd. Vi vill locka fler till praktiska kommunala utbildningar med koppling till den gröna omställningen.

7.3 Företagande

Stockholm ska vara en bra stad att både starta och driva företag i, såväl små som stora. Näringsidkare och kreativa entreprenörer är en tillgång som ska bejakas. Miljöpartiet vill göra det enklare att gå från idé till företag, även för underrepresenterade grupper. Vi vill att staden ska ha en tät dialog och ett inlyssnande förhållningssätt till de företag som skapar arbetstillfällen, innovationer och välkomnande gator och torg i Stockholm.

Stockholms konkurrenskraft är viktig för såväl näringslivet som samhället i stort. En förutsättning för en stark konkurrenskraft är att det finns goda möjligheter att rekrytera personal med rätt kompetens. Vi vill att Stockholms stad ska arbeta tillsammans med lärosäten i regionen för att Stockholm ska vara en attraktiv studentstad som lockar både nationella och internationella studenter. Det är också viktigt att situationen på bostadsmarknaden förbättras så att den inte utgör ett hinder för personer som vill flytta till Stockholm för att arbeta.

Många företag har ett stort engagemang för hållbarhet och vill satsa mer på gröna lösningar, såsom laddinfrastruktur, energihushållning och annan miljöteknik. Vi vill att Stockholm ska arbeta aktivt för att attrahera de privata aktörer som tillsammans med staden kan vara en del av lösningen på de miljö- och klimatutmaningar som vi står inför. Det finns en enorm potential när det offentliga krokar arm med näringslivet för gemensamma mål.

Stockholms stad är en stor inköpare av varor och tjänster. Vi vill ställa skarpa krav på socialt och ekologiskt hållbara leveranskedjor med låg miljö- och klimatpåverkan i stadens upphandlingar. På så sätt kan vi stimulera miljövänliga näringar, skapa fler gröna jobb, främja mänskliga rättigheter och bidra till minskad korrupktion i Stockholm såväl som i hela världen.

Torghandlare, krögare, caféägare, affärsinnehavare och andra småföretagare bidrar till att göra Stockholm mer levande. Miljöpartiet vill underlätta för små och medelstora företag genom att se till att de byråkratiska hindren minskar. Avgifter för att bedriva verksamhet på stadens mark ska vara skäliga och upplevas som rättvisa. I Stockholm finns ett stort antal torg och parker, utrymmen under broar eller andra undanskymda ytor som är otrygga under delar av dygnet. På ett femtontal

sådana platser har staden infört avgiftsfria zoner, där den som får tillstånd för evenemang eller försäljning inte behöver betala någon löpande avgift för att använda marken. Miljöpartiet vill uppmuntra fler att levandegöra Stockholm genom att införa avgiftsfria zoner på fler platser i behov av aktivering. Vi vill också ha bättre hyresvillkor för hållbara aktörer som vill etablera sig i våra närförorter.

7.4 Staden som arbetsgivare

Stockholms stad är en av Sveriges största arbetsgivare. De allra flesta invånare möter stadens anställda i sin vardag, på barnens förskola, på äldreboendet eller ute i stadsmiljön. Miljöpartiet vill att Stockholms stad ska vara en god förebild och gå före i omställningen mot ett socialt och ekologiskt hållbart arbetsliv.

Vi vill att Stockholm ska uppmuntra utsläppsfritt resande bland sina anställda, på jobbet såväl som på fritiden. Tåget ska alltid vara norm vid längre arbetsresor. Stadens medarbetare ska ha god tillgång till tjänstecyklar, säkra cykelparkeringar, dusch och utrymme för ombyte. Förmånscyklar ska göra det lättare att ha råd med en cykel av hög kvalitet. Stadens förvaltningar ska vara anslutna till en bilpool med elfordon.

Stockholms stad ska erbjuda goda arbetsvillkor. Alla som jobbar inom staden ska ha en bra arbetsmiljö och en arbetsplats fri från diskriminering. Staden ska bidra till att minska sjukfrånvaron, där kvinnor statistiskt sett har mycket högre sjukskrivningstal än män. Miljöpartiet står upp för rätten till fritid. Arbetstidsförkortning kan förebygga ohälsa, förlänga arbetslivet och öka kvaliteten i verksamheterna. Därför bör staden gå före och införa förkortad arbetstid för anställda inom välfärden.

Som arbetsgivare är det viktigt att staden jobbar aktivt mot alla former av rasism och diskriminering. Ingen som jobbar inom stadens verksamheter ska behöva utsättas för kränkande behandling. Staden ska främja ett jämnt uttag av föräldraledigheten för sina anställda. Vi vill också utveckla arbetet för en större mångfald bland stadens medarbetare inom olika verksamhetsområden, med tydliga mål för inkludering och mångfald, bland annat vid chefsrekrytering. Dessutom vill vi starta mentors- och ledarskapsprogram för medarbetare med utländsk bakgrund. En grön och rättvis stad kräver ett ledarskap där alla stockholmare är representerade.

7.5 Digitalisering och AI

Nya tekniska innovationer, automatisering och digitalisering förändrar vårt samhälle och möjliggör nya effektiva arbets sätt. Det kan minska arbetsbelastningen och frigöra tid inom många yrken. Rätt använd kommer den nya tekniken att spela en nyckelroll för att lösa många av våra utmaningar. AI och andra digitala lösningar ska användas för att göra våra liv bättre och hjälpa oss att lösa problem.

Ökad digitalisering ställer högre krav på etiska överväganden, vässad cyberberedskap och fungerande back up-system. Stockholm behöver vara bättre rustat för längre strömavbrott och krissituationer som kan uppstå vid IT-haverier eller överbelastningsattacker. Användningen av digitala verktyg ska ske med respekt för grundläggande fri- och rättigheter och värna vår integritet. AI bör användas på ett sätt som tar hänsyn till klimatpåverkan. Det är även viktigt att Stockholms stad arbetar för att minska det digitala utanförskapet.

8 Äldre

Stockholm ska vara en bra stad att bo i oavsett ålder. Alla ska ha goda förutsättningar för ett självständigt, gott liv långt efter pensioneringen. Stockholmarna lever allt längre samtidigt som demografin gör att antalet som är i behov av äldreomsorg växer. Därför vill vi bygga ut och satsa på en äldreomsorg som sätter individens behov och livskvalitet i fokus.

8.1 En stad för äldre

Vi vill satsa mer på förebyggande arbete som ökar livskvaliteten och gör det möjligt att hålla sig friskare längre. Det behövs fler möjligheter för äldre att fortsätta med idrott och friluftsliv. Därför vill vi se fler utegym för äldre och mer bassängtid för vattengympa och simning. Fler mötesplatser och aktivitetscenter behövs, där sociala och hälsofrämjande aktiviteter ska vara i fokus. Verksamheten ska rikta sig till äldre, men även erbjuda generationsöverskridande aktiviteter. Det uppsökande arbetet riktat till de som lever i ofrivillig ensamhet ska stärkas. Insatser för äldre som har psykisk ohälsa ska utökas och kompetensen om äldres psykiska ohälsa höjas.

Idéburna krafter kan tillföra mer till äldreomsorgen. Därför vill vi utöka stödet till föreningar och volontärer som arbetar med att stötta äldre. Vi vill också se över stärkt stöd och utbildning till gode män och förvaltare. Det ska finnas goda möjligheter för äldre att få stöd och råd kring digital teknik.

Stockholms stads verksamheter behöver arbeta tillsammans för att skapa en bra stad att åldras i. Äldrevänlig stad är ett globalt FN-initiativ där kommuner och städer kan delta och lära av varandra. Vi vill stärka stadens arbete med strategin för en äldrevänlig stad. Äldres erfarenheter och kompetens måste tas till vara bättre i stadens alla verksamheter och delar. Ingen ska diskrimineras på grund av ålder.

Vi vill att äldre ska kunna delta i samhället på olika sätt och behålla hälsan så länge som möjligt. Äldreperspektivet behöver finnas med i stadens planering från grunden. Det handlar om allt från äldreboenden till bättre framkomlighet och fler bänkar och toaletter i den offentliga miljön. Krisberedskapen för äldre i Stockholm behöver förbättras utifrån de nya utmaningar som samhället står inför.

Stockholms stads information och kontaktvägar för äldre frågor ska vara lättillgängliga. Servicen hos stadens kontaktcenter Äldre direkt behöver utvecklas och förbättras. Det ska vara möjligt att kontakta stadens verksamheter direkt i pågående ärenden utan att gå via Äldre direkt.

8.2 Äldreomsorg

Ett mer samlat grepp behöver tas om äldreomsorgen i Stockholms stad för att få lika bra kvalitet och en mer jämlik verksamhet i hela staden. Vi vill skärpa uppföljningen, öka antalet oannonserade inspektioner och samla in mer stadsövergripande statistik om verksamheten. Arbetet med god och nära vård och den nya socialtjänstlagen måste ges tillräckliga resurser för att kunna genomföras fullt ut enligt dess intentioner.

Arbetet med en samordnad individuell plan (SIP) för personer som behöver insatser från både region och kommun är lagstadgat och måste genomföras fullt ut. De medicinska insatserna och beredskapen för nya pandemier på Stockholms vård- och omsorgsboenden behöver bli bättre utifrån erfarenheterna från coronapandemin. Arbetet med rehabilitering och hjälpmedel måste också förbättras. Genom en mer likvärdig biståndsbedömning vill vi skapa en mer jämlik äldreomsorg.

Anhöriga får ofta dra ett stort lass och deras insatser ska aldrig tas för givna. De som tar hand om föräldrar och andra anhöriga är oftast kvinnor, som riskerar att drabbas av minskad arbetsinkomst och sämre hälsa som följd. Mer stöd och avlastning ska erbjudas anhöriga inom äldreomsorgen. Det behövs fler platser för korttidsvård och växelvård. Vi vill säkerställa att vak alltid sätts in i livets slutskede om det begärs. Ingen ska behöva dö ensam i Stockholm.

En god måltid och doften av matlagning höjer livskvaliteten. Maten i äldreomsorgen måste bli bättre och det ska finnas fler möjligheter för den som får insatser att själv välja mat. Vi vill stärka arbetet med omsorgsmåltider så att personalen har den tid de behöver för att göra de äldre sällskap vid måltider. På stadens verksamheter för äldre ska det vara möjligt att dricka ett glas öl eller vin till maten.

Rätten till daglig utevistelse för äldre ska säkerställas i hemtjänsten och på vård- och omsorgsboenden. Vårddjur inom äldreomsorgen har visat sig ge äldre ett större välbefinnande. Därför vill vi ha fler vårddjur i Stockholms stad. Insatserna för personer med demens ska utvecklas genom bättre utbildad personal, fler anpassade aktiviteter, bättre kost och mer rörelse.

Vi ser digitalisering och AI-utveckling som en möjlighet, men teknikutveckling ska alltid ta hänsyn till den personliga integriteten. Tiden som frigörs ska gå till mer tid för mötet mellan den äldre och personalen. Vi vill ta fram ett system för att bättre hantera privata medel i äldreomsorgen för att förhindra förskingring.

En god arbetsmiljö och bra arbetsvillkor är grunden för en välfungerande äldreomsorg. Stockholms stad behöver satsa mer på personalen för att säkra en bra äldreomsorg och tillräcklig kompetensförsörjning framöver. Personal ska inte tvingas jaga minuter i ett pressat schema. Schemaläggningen i äldreomsorgen och i synnerhet inom hemtjänsten behöver förbättras. Vi vill också satsa på kompetensutveckling för arbetsledare och chefer. Kunskaper och erfarenheter ska värdesättas och föras vidare genom exempelvis mentorsskapsprogram. Den som är nyanställd ska få en bra introduktion. Vi vill att all personal ska ha utbildning, minst som vårdbiträde. De som inte har det ska kunna utbilda sig under arbetstid. Vi vill satsa på bättre språk- och vårdkompetens.

8.3 Äldreboenden och seniorbostäder

Stockholm behöver bygga många nya vård- och omsorgsboenden och seniorbostäder framöver. Miljöpartiet vill också se nya boendeformer såsom kollektivhus för äldre, seniorboenden med olika typer av inriktningar, äldreboenden där förskola finns i samma fastighet och generationsblandade boendeformer för till exempel äldre och studenter.

Vi anser att Stockholms stad ska pröva att införa boendeformen biståndsbedömt trygghetsboende som ett komplement till seniorboenden. Det är en typ av lägenheter där anpassningar har gjorts gällande till exempel tillgänglighet, gemensamma

aktiviteter och liknande. Dessa bostäder ska finnas i nära anslutning till aktivitetscenter. Den som bor i ett vanligt boende och får erbjudande om en plats på ett äldreboende ska få längre tid på sig att ta ställning till erbjudandet.

Äldreboendena ska vara trivsamma och hemliknande med gemensamhetslokaler, gröna utemiljöer och odlingar. De ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Klimatanpassning genom kylsystem och fler skuggande träd behövs för att skydda de boende från värmeböljor. Stockholms stad ska arbeta för att hålla nere hyresnivåerna för äldreboenden så att alla som behöver det ska ha råd att bo där.

8.4 Hemtjänst

Den som får hemtjänst ska få större möjlighet att själv påverka sina insatser. Miljöpartiet vill att så kallad ramtid ska införas fullt ut. Det innebär att ett beslut om hemtjänst inte i detalj styr hur länge och när insatser ska genomföras, utan ger mer inflytande åt personalen och den som får hemtjänst. Vi vill höja kontinuiteten i personalstyrkan så att den som får hemtjänst bättre kan känna igen de som kommer. Det vill vi bland annat uppnå genom vikariepooler med fast anställd personal och genom att personalen arbetar i geografiska team. Fixartjänsterna där äldre kan få hjälp med enklare saker i hemmet utan ett biståndsbeslut ska utvecklas och det digitala stödet till äldre stärkas.

9 Föreningsliv och civilsamhälle

Stockholm ska ha Sveriges bästa föreningsklimat. Föreningslivet är en grundbult i vår demokrati och skapar en mängd möjligheter för stockholmarna, inte minst för barn och unga. Vi vill göra det enklare att starta, driva och engagera sig i en förening.

9.1 Föreningsliv för fler

Genom lokala föreningslivsmässor vill vi göra det lätt för stockholmarna att upptäcka aktiviteter i sitt närområde. För att fler unga ska få chans att ta del av föreningslivets möjligheter vill vi att alla skolor ska samverka med och bjuda in lokala föreningar. Vi vill att Stockholms stad ska underlätta för fler grupper att delta i föreningslivet, till exempel personer med funktionsnedsättning. Vi vill också att varje stadsdel ska inrätta fritidslotsar som kan tillgängliggöra föreningslivet för fler.

Miljöpartiet vill stärka föreningslivet och civilsamhället genom att skjuta till mer resurser till föreningsbidrag. Systemen för föreningsbidrag ska göras mer flexibla och utgå från föreningars reella förutsättningar och behov. Idag är arbetet med föreningsstöd splittrat på många olika förvaltningar, vilket försvårar för föreningslivet. Vi vill skapa en väg in till Stockholms stad och inrätta en funktion för föreningsfrågor med bland annat en lots för vägledning och stöd till föreningar. Föreningsutbildningar ska erbjudas för de som har ett engagemang men behöver hjälp med att starta och driva en förening.

Vi vill skapa fler lokaler för föreningslivet genom att bättre utnyttja stadens egna lokaler utanför ordinarie verksamhetstid. Vi vill även stärka det långsiktiga stödet till lokalförvaltande organisationer såsom hemgårdar, folkets hus, föreningsgårdar och kulturgårdar. Redan befintliga samlingslokaler ska värnas.

9.2 Samverkan med civilsamhället

Vi vill att Stockholms stad ska bli bättre på att tillvarata civilsamhällets kunskaper och förmågor i sitt arbete. Det handlar till exempel om att rikta sig till grupper som staden annars inte når i arbetet med Stockholms gemensamma samhällsutmaningar och om att tillsammans stärka vår beredskap för att hantera kriser och utmaningar. En viktig del i samverkan är att skapa lokala nätverk mellan Stockholms stad, näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor samt att arbeta mer med idéburet och offentligt partnerskap.

Stockholms miljörelse spelar en stor roll för att väcka engagemang kring den gröna omställningen och förankra den lokalt. Vi vill stärka stödet till ideella krafter som jobbar med miljö- och klimatfrågor eller på annat sätt engagerar sig för en mer hållbar stad.

10 Kultur

För oss i Miljöpartiet har kulturen ett egenvärde. Kulturen är en samhällsbärande kraft som knyter oss samman. Den skapar möten, uttryck och perspektiv i vår gemensamma tid. Den har förmågan att utmana oss som människor och föra samhället framåt. Vi vill att Stockholms stad ska satsa stort på kulturen.

10.1 Villkor för kulturarbetare

Det fria kulturlivet med sina kulturutövare utgör själva grunden för kulturen i Stockholm. Vi vill stärka det fria kulturlivet genom att satsa mer på kulturstöd och införa en årlig indexering för att stödet inte ska ätas upp av ökade samhällskostnader. Principen om armlängds avstånd ska tillämpas för en fri kultur. Vi vill ha bättre villkor och förutsättningar för kulturarbetare i Stockholm. Genom att arbeta mer med kultur i stadens verksamheter skapas fler arbetstillfällen samtidigt som invånarnas vardag berikas, med till exempel kultur i förskola, skola och äldreomsorg. När Stockholms stad anlitar kulturutövare ska alltid de arvoden som rekommenderas av kulturutövarnas organisationer tillämpas.

10.2 En levande kulturstad

Miljöpartiet vill satsa på den kulturella infrastrukturen och skapa fler scener, ateljéer och replokaler. Vi vill främja alla konstarters förutsättningar men ser att det också finns inriktningar med behov av särskilda satsningar, exempelvis cirkus och dans. När nya stadsdelar planeras ska det alltid finnas lokaler och ytor för kultur. Fler platser där konst kan ställas ut ska skapas inom stadens verksamheter. För att skapa fler mindre och medelstora konsertlokaler ska en inventering av stadens lokalbestånd genomföras. De hyror som staden rår över för kulturlokaler ska vara rimliga och staden ska arbeta för att billiga kulturlokaler ska finnas även i områden som gentrifierats. Hemgårdar, kulturgårdar, föreningsgårdar, folkets hus och samlingslokaler ska värnas och utvecklas.

Vi vill stärka resurserna till Kulturhuset Stadsteatern och garantera att det fortsätter vara en av landets främsta kulturinstitutioner. Huset vid Sergels torg bör göras till en än mer öppen och levande plats där invånare kan ta del av teater, musik, konst och litteratur utan att alltid ha en förköpt biljett. Vi vill skapa ytterligare en lokal filial i en del av Stockholm som idag saknar tillräckligt kulturutbud. En översyn bör också göras av hur Parkteatern kan bli mer tillgänglig för förskola och skola.

Stockholm ska leva dygnets alla timmar. Det kräver bättre förutsättningar för nattlivet. Vi vill skapa platser där nattlivet har större möjlighet att utvecklas, exempelvis i områden som inte ligger i nära anslutning till bostäder. Stadens museer, Stadsmuseet och Medeltidsmuseet, ska utvecklas och fortsatt vara fria från inträdesavgift. Stadsmuseets arbete för kulturmiljöer ska stärkas liksom deras arbete med kommunikation om bevarande av stadens kulturmiljöer. Fler stockholmare ska ges möjlighet att lära känna sin stad och dess kultur- och arkitekturhistoria. Miljöpartiet ser gärna att nya kombinerade kultur- och naturreservat skapas i Stockholm.

Vi vill skapa mer spontankultur med en stadsmiljö som bjuder in till kreativitet och skapande, oavsett om det handlar om en teaterföreställning i parken eller en graffitimålning på en öppen vägg. Stadsdelsnämnderna ska stärka det lokala kulturlivet, till exempel genom fler lokala kulturhus, stöd till kulturföreningar och fler anslagstavlor för att uppmärksamma lokala evenemang. Vi vill lyfta den offentliga konsten genom mer lättillgänglig information. Fler muralmålningar runt om i Stockholm, bland annat på stadens egna fastigheter, ska sätta färg på stockholmarnas vardag. Kulturpark Snösättra i närheten av Rågsved ska fortsätta att utvecklas till en mötesplats och arena för olika kulturformer, såsom konst och musik, med graffiti som grund.

10.3 Kultur för barn och unga

Barn och unga har rätt till eget skapande. Vi vill stärka Kulturskolan med mer resurser så att många fler kan ta del av den. De ordinarie terminskurserna behöver byggas ut. Avgifterna till Kulturskolan ska vara låga, och helt gratis för de hushåll som har lägst inkomster. Vi vill inrätta en mobil kulturskola som kan erbjuda undervisning och prova-på-aktiviteter inom kultur på fler platser, såsom i parker och på badplatser. Vi vill satsa mer på kultur i förskola och skola och på mötesplatser för unga. Vi vill även investera i kulturen för de allra minsta genom att utvidga kulturutbudet som riktar sig till bebisar.

10.4 Bibliotek och folkbildning

Vi vill att Stockholms bibliotek ska nå fler och vara ännu mer tillgängliga. Därför vill vi utöka öppettiderna och skapa fler meröppna bibliotek som låntagarna kan besöka även utanför ordinarie öppettider. Genom att skapa fler så kallade nodbibliotek, större bibliotek med generösa öppettider vid kollektivtrafiknoder, vill vi se till att alla kan nå ett större bibliotek inom en rimlig restid. När bibliotek är stängda för renovering ska det finnas andra tillfälliga bibliotekslösningar tillgängliga för invånarna.

I en tid av propaganda, fake news och alternativa fakta är bildning ett viktigt sätt att stärka demokratin och motståndskraften. Vi ser mycket allvarligt på den svåra situationen för folkbildningen, där till exempel studieförbund och folkhögskolor drabbats hårt. Därför vill vi att staden ska öka sitt stöd till folkbildningen.

11 Idrott och friluftsliv

Miljöpartiet vill bygga en stad med goda möjligheter till rörelse och naturupplevelser, som får människor att må bättre och njuta mer av vardagen. Alla ska ha lika möjlighet att utöva idrott och friluftsliv i sitt närområde, till en rimlig kostnad. Stockholms idrottsliv ska vara jämställt och öppet för alla.

11.1 Fler idrottsytor

Miljöpartiet vill fortsätta arbetet med att råda bot på underskottet av idrottsanläggningar i Stockholm. Vi behöver planera för fler idrottsytor utifrån behov, för både bredd- och elitidrott. Lokaler för idrott ska alltid beaktas när vi utformar nya bostadsområden. Befintliga idrotts- och simhallar behöver rustas upp och nya skapas. Vi ska bygga smart, miljövänligt och energieffektivt. Genom att exempelvis anlägga ishall och simhall i anslutning till varandra kan vi använda spillvärmen från ishallen till att värma upp simhallen.

Samverkan över kommungränsen behöver stärkas vid planering av specialidrottshallar och idrottshallar som används av invånarna i flera kommuner. Idrottshallar och skolgårdar hos kommunala skolor ska vara öppna för föreningslivet utanför skolans undervisningstid. Vi ska också uppmana fristående skolor att öppna sina lokaler. I idrottslokaler, simhallar och liknande anläggningar som riktar sig till barn och unga ska det finnas hälsosam mat att köpa.

Miljöpartiet vill uppmuntra det spontana idrottandet. Stadens utomhusgym ska anpassas för att erbjuda utrustning och träningsövningar för olika åldrar och fysisk förmåga. Tillfälliga idrottsytor ska få ta plats i stadsmiljön. Vid anläggande av fotbollsplaner ska vi använda oss av miljövänliga material utan att spelfunktionen går förlorad. Gummigranulat och plastgräs ska fasas ut i hela staden.

11.2 Jämlik idrott

Det är viktigt att ekonomiska förutsättningar inte står i vägen för idrott och hälsa. Barn och ungdomar växer snabbt ur sina storlekar och testar ibland flera nya idrotter på kort tid. Det gör att idrottsutrustning kan bli mycket kostsamt. Därför ska det finnas minst ett fritidsbibliotek i varje stadsdelsnämndsområde med möjlighet att låna idrottsutrustning gratis. Vi vill också möjliggöra för mer spontana lån av fritidsutrustning och spel i våra parker genom skåp med kodlås, där besökare till exempel kan låna kubbspel. För oss är det viktigt att alla får samma förutsättningar att lära sig simma. Stockholm ska göra insatser för att öka simkunnigheten i alla åldersgrupper.

Vi vill skapa en mer jämlik tillgång till idrott och fysisk aktivitet i Stockholm. Idrottsanläggningar och verksamheter ska anpassas så att de blir tillgängliga för fler, till exempel personer med funktionsnedsättning och äldre, och vara flexibla så att de möter olika målgruppers behov och förutsättningar. Utbudet av fysiska aktiviteter behöver bli större för personer med funktionsnedsättning, inte minst ungdomar och äldre.

För Miljöpartiet är det avgörande att idrotten är jämställd och planeras därefter. Flickor och pojkar ska prioriteras lika högt. Vi behöver särskilt öka utbudet av aktiviteter som riktar sig till grupper som ägnar sig mindre åt idrott och rörelse än genomsnittet, exempelvis flickor som bor i ytterstaden.

Tillgången till toaletter, vattenkranar och omklädningsrum är viktig och ska prioriteras även vid våra utomhusplaner. Alla idrottsanläggningar ska ha flexomklädningsrum och vi ska jobba för att alla barn ska känna sig trygga i våra anläggningar oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck eller könskaraktäristika.

11.3 Idrott som folkrörelse

Större delen av idrottslivet baseras på ideellt engagemang. Idrottsrörelsen stärker folkhälsan samtidigt som den skapar sammanhållning, gemenskap och glädje. Den är en plats där människor från olika samhällsskikt och kulturer får möjlighet att mötas.

Miljöpartiet vill underlätta för föreningsaktiva i kontakten med Stockholms stads idrottsförvaltning och stadsdelsförvaltningar. Vi ska säkerställa att de eldsjälarna som engagerar sig får stöd och hjälp med att utveckla sina förenings verksamhet. Vi vill ge föreningslivet långsiktiga och goda förutsättningar.

Vi tror att föreningslivet kan spela en viktig roll för nya invånare att etablera sig i Stockholm. För oss är det självklart att papperslösa ska få möjlighet att delta i idrottsevenemang och cuper utan krav på att lämna ut personuppgifter.

11.4 Friluftsliv

Stockholm ska ha ett starkt och tillgängligt friluftsliv med välskötta friluftsleder, parker och naturreservat. Det ska vara möjligt att ta en löptur, orientera och åka skidor. Vi vill att det ska finnas platser för umgänge i utomhusmiljö, såsom grillplatser och bänkar. Information om möjligheter till rekreation och friluftsliv ska finnas i en lättillgänglig digital karta och på fysiska skyltar med kartor och information vid lokala centrumplatser.

Det behöver skapas fler möjligheter till bad i Stockholm året runt genom fler offentliga badplatser, badstegar, bryggor och bastur. Därtill behövs insatser för att båtlevets kemikalieanvändning ska begränsas och eldrivna båtar premieras. Vi vill att Stockholms stad i samarbete med civilsamhället ska erbjuda subventionerade aktiviteter i naturen, exempelvis guidade vandringar och kajakpaddling. Framst ska aktiviteterna nå mer resurssvaga grupper som inte tar del av liknande utbud.

